

Bűnbánati zarándoklat

Ferenc pápa a 37. nemzetközi apostoli látogatásán, 2022. július 24–30. között Kanadát kereste fel. Útja során Edmontonban a Szent Szív-templom plébániai közösségével és az őslakosok képviselőivel találkozott. „Ségyent és megbánást érzünk keresztény testvéreink miatt, akik a múltban hozzájárultak az őslakosok kultúrájának háttérbe szorításához. Istent nem szabad erőszakkal elvinni az emberekhez” – figyelmeztetett a Szentatya.

Ferenc pápa utalt arra, hogy néhány hónapja fogadta a kanadai őslakos delegációt Rómában, most pedig ő jött el barátként és zarándokként földjükre, abba a templomba, ahol együtt dicsérik testvéreikkel Istent. A helyreállítás folyamata csak konkrét cselekvésekkel működhet – hivatkozott a római találkozóra a pápa, majd örömmel állapította meg, hogy a különböző őslakos közösségek képviselői a Kanadába bevándorolt lakossággal együtt valódi egységet alkotnak a Szent Szív-plébánián. Az egyház legyen mindenki előtt nyitott és befogadó otthon, Isten gyermekeinek családja, ahol a vendégszeretet és a befogadás – az őslakos kultúra alapértékei érvényesülnek.

Ugyanakkor azt se feledjük: az egyházban is előfordul, hogy a jó búza közé korpa keveredik. Ferenc pápa éppen amiatt vállalta a bűnbánó zarándoklatot, emlékezve az őslakos népek ellen elkövetett bűnökre, amelyben keresztények is részt vettek. Fájdalommal kért bocsánatot tőlük mindezért. Szomorú belegondolni, hogy katolikusok is hozzájárultak az asszimilációs politikához, az alacsonyabb rendűségi érzés kialakításához, megfosztva kulturális és spirituális értékeiktől az őslakosokat, előítéletes és diszkriminatív módon viselkedtek velük. És ezt egy magát kereszténynek mondó nevelés jegyében is tették. A nevelésnek ezzel szemben mindig a tisztelgéstől és az emberek tehetségéből kell kiindulnia – hangsúlyozta.

Keresztje által Jézus egygyé forraszt minket egy testben. Ez a test pedig az egyház, a kiengesztelődés élő teste. Ha a kitörőhatalomra fájdalomra gondolunk, amelyet egyházi intézményekben éltek át Kanadában, csak haragot és ségyent érzünk – folytatta beszédét a pápa. Ez akkor történt meg, amikor a hívek hagyták magukat befolyásolni a világ által, és a kiengesztelődés helyett saját kulturális modelljüket erőltették az őslakosokra. Az Úr azonban nem így működik: nem kényszerít, nem fojt meg és nem nyom el. Szeret, felszabadít és szabadon hagy minket. Soha nem lehet Isten ellenében hirdetni Istent, mégis sokszor megtörtént a múltban! Míg Isten egyszerűen és alázatosan kínálja fel magát, mi mindig kísértést érzünk, hogy másokra erőltessük őt, vagy mások fölé kerelkedjünk az ő nevében. Ferenc pápa erőteljesen felszólított: Jézus nevében soha ne forduljon elő többé ez az egyházban! Jézust úgy hirdessék, ahogy ő kívánja, szabadon és szeretettel! Mindenki szeretni való testvérünket, Krisztus testét lássuk! Az egyház, Krisztus teste legyen a kiengesztelődés élő teste – buzdított Ferenc pápa.

Július 26-án az edmontoni Commonwealth Stadionban mutatott be szentmisét Ferenc pápa, mintegy 50 ezer hívő előtt. Szent Anna liturgikus emléknapiján a nagyszülők fontosságára hívta fel a figyelmet. Múltunk gyökerei ők, identitásunk megalapozói, akiktől tanulhatunk, akikre vigyáznunk kell és együtt építeni egy békés jövőt, hogy soha ne ismétlődjön meg az őslakosok elleni erőszak és kirekesztés. A Szentatya délután igeliturgiát vezetett Észak-Amerika őslakosainak egyik legszentebb helyén, a Szent Anna-tónál, amely régóta gyógyító helyként ismert. Homíliájában ott is azt emelte ki, hogy az őslakos népek és a nagyszülők az Egyház értékes kincsei. (Forrás: Vatikáni Rádió)

Guido Reni:
Mihály arkangyal legyőzte a Sátánt

Ki olyan, mint az Isten?

Részletek néhai Jakab Antal püspök szentbeszédeiből

Az egyháztudósok és a Szentírás szerint amikor a világ kezdetén az Isten a tiszta szellemeket megteremtette, próbának vette alá őket, hogy számukra érdem szerinti legyen Isten országának bírása. Egy pillanat műve volt a választás, hogy Isten mellett vagy ellene foglalnak-e állást. Akik gögjükben olyanok akartak lenni, mint az Isten, azokat Szent Mihály arkangyal a büntetésükre teremtett pokolra taszította.

Szent Mihály arkangyal neve héberrel fordítva azt jelenti, hogy: „Kicsoda olyan, mint az Isten?” Ezt kérdezhetette a szellemek lázadásakor szemben Luciferrel és a többi kevély angyalokkal. Neve és győzedelme jelszó és oktatás azóta is a világ összes népeinek, hogy sem magukat, sem senkit, semmit ne tévesszenek össze az Istennel.

Az Anyaszentegyház együtt ünnepli Szent Mihály arkangyallal Szent Gábor és Rafael arkangyalokat is. Már nevük értelme is sokat mond nekünk hatalomról, Isten üzeneteiről és az Ég segítségével, amikor szükségés, akár csodával is. Szent Mihály arkangyal eszünkbe juttatja, hogy ha a gög miatt fel tudott lázadni Lucifer a fényesség, a szellem angyala, az Isten ellen, s ha a kárhozott lélek az édenkertben is kísértésbe tudta hozni az ott teljesen boldog embert, akkor mi is ki vagyunk téve annak, hogy megkísértsen minket ugyanaz a gonosz szellem. Ezért a keresztény ember úgy él és úgy vigyáz, mint aki őrségen van, ismeri a veszélyeket, tudja, hogy üdvösség és kárhozat kockázatának ki van téve. Gábor hírnököt jelent, mert ő hirdette meg a világ teremtése után a legnagyobb örömhírt az embereknek, hogy a Szentlélek erejéből a földre száll a Megváltó. Rafael az Isten orvosságát jelenti, s mi már eléggé érezzük és tudjuk, hányféle magacsínálta sebből vérzik a világ, s azt még inkább, hogy Isten nélkül itt már senkinek nincs se orvosa, se orvossága.

Szent Mihály arkangyallal nemcsak azt kérdezzük félelemmel, hogy kicsoda olyan, mint az Isten, hanem saját magunkat is kérdezzük: kik vagyunk mi, mik lettünk mi? Kérjük közbenjárását, hogy magunkat helyesen ismerve és Istennel összehasonlítva mindig észre legyünk az angyalok seregével együtt mondani: Szent, szent, szent vagy, Mindenség Ura Istene!

„Az aratnivaló sok, de a munkás kevés”

Írta: Vencser László

A gyermek 6-7 éves korában szeptemberben szembesül első alkalommal az iskolakezdéssel. A következő években megismétlődnek számára az örömteli vagy szorongásokkal tarkított szeptemberek. Szülők és tanárok esetében már az augusztus hónap végét az előkészületekkel telített időszak jellemzi. Ma is elevenen élnek bennem a szeptember huszonkilencedikéhez, Szent Mihály arkangyal ünnepéhez kapcsolódó emlékeim. Gyulafehérváron középiskolásként a kántoriskolában, majd kispapként a teológián ez a nap volt a Veni sancte, azaz a tanévkezdés ünnepe, ami egybeesett a helyi székesegyház búcsúünnepével. Kértük a Szentlélek segítségét és Szent Mihály arkangyal közbenjárását, hogy sikeres legyen az előttünk álló tanév.

Mint volt tanár is, nyugdíjas idom első szeptemberében nosztalgizva, ugyanakkor az idős ember tapasztalataival szemlélem a 2022/2023-as tanév kezdetét és a bennem felmerülő kérdésekre keresem a válaszokat. Olyan korban, amikor Európa keleti felében dúl a háború, amikor az országokban az árak az egekbe szöknek és a világvájtás is visszatérni látszik, felteszi az ember saját magának a kérdést: mi vár azokra a kisdíkokra, középiskolásokra, egyetemistákra, akik most ősszel kezdik el – vagy folytatják – tanulmányaikat, illetve hozzájuk meg döntéseiket életük jövőjével kapcsolatban, hivatást, szakmát választva? Ezen kérdések között számomra – aki papi életem legszebb éveiként mindig az 1975–1991 közötti 16 évet tartom számon, amikor tanárként és vicerektorként a gyulafehérvári Hittudományi Főiskolán szolgáltam – különös hangsúlyt kap a papi pályára jelentkező fiatalok esete. Lesznek-e a Kárpát-medence római katolikus egyházmegyéiben olyanok, akik meghallják Isten hívószavát és a papi vagy

a szerzetesi életformát választják maguknak? Lukács evangéliuma 10. fejezetének 2. versében Jézus így szól tanítványaihoz: „Az aratnivaló sok, de a munkás kevés. Kérjétek az aratás Urát, küldjön munkásokat az aratásra!” Ma, 2022 szeptemberében feltehetjük a kérdést: időszerű-e Jézusnak ez a kijelentése? Az én válaszom: igen, sőt sokkal inkább, mint bármikor. Hogy miért? Ebben a válaszban felidézem a közelmúltat és válaszolok a jelenlegi helyzetet.

A gyulafehérvári szemináriumban az 1980/1981-es tanévet 173 kispap kezdte meg a hat évfolyamon, közülük 102 gyulafehérvári, 26 temesvári, 25 szatmári és 20 nagyváradai egyházmegyes volt. Ehhez képest a 2021/2022-es tanévben a teológiának 41 hallgatója volt összesen, beleértve a gyakorlati éven lévő hat kispapot is. A 41 szeminaristából gyulafehérvári főegyházmegyes 31 (a Rómában tanuló 3 kispappal együtt), temesvári 2, szatmári 5, nagyváradai 2 és 1 ferences szerzetes. A gyulafehérvári székesegyházban a főpásztor 2022. június 29-én a főegyházmegye részére 6 diakónust szentelt pappá.

A számok önmagukért beszélnek. A következő, 2022/2023-as tanévre hat gyulafehérvári főegyházmegyes fiatal nyert felvételt, talán a különféle szerzetesrendeknél is jelentkező felvételre néhányan, mégis 33 évvel a rendszerváltás után a hivatások számának csökkenése drámai helyzetet mutat. Ez akkor is igaz, ha arra gondolunk, hogy a nyolcvanas években – mivel a kommunista hatalom Romániában annak idején a katolikus szerzetesrendeket feloszlatta – államilag nem volt engedélyezett a szerzetesi életforma, így azok a fiatalok is Gyulafehérváron tanultak, akik egyébként szerzetesrendbe vonultak volna.

(folytatás a 2. oldalon)

Megújult a kolozsvári Szent Mihály-templom

Lapunk zárásakor a nemcsak Kolozsvár, hanem Erdély egyik szimbólumának is számító, felújított Szent Mihály-templom megáldására és új liturgikus terének, oltárának felszentelésére készülnek a kincses városban. László Attila főesperes-plébános ezekkel a szavakkal szólította meg az augusztus 13-i eseményre invitált meghívottait: „A Szent Mihály-templom Egyházunk és nemzetünk ékköve, évszázadok tanúja és jövőbemutató erőforrásunk. Mindnyájunké. Az elmúlt esztendő felújításáról, restaurálásról szóltak, ami tovább tartott a tervezettnél-remélnél. Sokak lelki, erkölcsi és nagy áldozatvállalást tanúsító anyagi támogatásával templomunk ma sosemvolt szépségben pompázik, Isten dicsőségét hirdelve, szolgálva újra mindnyájunk lelki javát és alkalmanként a kulturális életet, megmaradásunkat, remélt fejlődésünket.”

Az eseménysorozat az előestén ünnepélyes vesperással és koncerttel kezdődik. Másnap a templom megáldása és új oltárának megszentelése egyúttal a XIII. Kolozsvári Magyar Napok nyitánya is. A templom megáldását Kovács Gergely gyulafehérvári érsek végzi, az oltárt Miguel Maury Buendía pápai nuncius szenteli meg. A közösség augusztus 14-én veszi birtokba a templomot. A 7 millió eurós összköltségű, európai uniós forrásból, e mellett Magyarország Kormánya, a román egyháziügyi hivatal, a helyi polgármesteri hivatal támogatásával és a plébánia önrészből megvalósult, valamint

adományokkal is segített felújítás négy évig tartott. Erről negyvenpaneleles fényképkiallítás is készült, amelyet szabadtéri bemutatása után később a templomtoronyban állandó kiállításként helyeznek majd el. A templomtornyot ugyanis 40 méter magasáig megnyitották, múzeumként működik, kiállításoknak adva helyet.

A szociális testvérek kolozsvári rendházából a kommunizmus idején a Szent Mihály-templomba átmentett és annak egyik kápolnájában őrzött vörösmárvány-oltár elemei beépültek az új főoltárba. Az abban elhelyezett, Szent Kelemen pápa és Szent Jusztinus vértanú ereklyéit tartalmazó márványlapot nem betonozták be véglegesen, hogy mielőbb a helyiek nagy álma, Márton Áron püspök boldoggá avatása megtörténjen, az ő ereklyéje is bele-

kerülhessen ebbe az oltárba. A látogató építészeti és liturgikus szempontól is számos újdonságot felfedez majd, ha a kincses város felújított Szent Mihály-templomába betér.

Márton Judit mérnök, műszaki ellenőr a templom megáldását bejelentő sajtótájékoztatón úgy fogalmazott: minden elvégzett munkafázis közelebb visz az eredetihez, egyre jobban feltárja a templom falai közé felhalmozott kincseket – nemcsak a történeti, kulturális, de a lelki kincseket, mindazt, amit négy év intenzív munka után augusztus 13-án újra birtokba vesz Kolozsvár és Erdély egyháza és népe.

(romkat.ro cikkei alapján)

„Az aratnivaló sok, de a munkás kevés”

(folytatás az 1. oldalról)

Jelenleg ezek a fiatalok kérhetik felvételüket valamelyik rendbe. A kilencvenes évekre jellemző kezdeti lelkesedés azonban mára ott is nagyon visszaesett, ezért nem lehet azt állítani, hogy a szerzetesek száma a hivatások statisztikáját javítaná. Továbbra is fennáll tehát az említett drámai helyzet.

Azt már megszoktuk az elmúlt évtizedekben, hogy a nyugati országokban alig vannak jelentkezők a papi pályára, sőt léteznek olyan egyházmegyék, ahol egyik-másik évben egyáltalán nincs is papszentelés. Egyik ilyen példa erre a felső-ausztriai Linzi Egyházmegye. Míg 1991-ben 65-en készültek a papságra a helyi szemináriumban, addig mára ez a szám tíz százalék alá csökkent. Ebben az évben (2022-ben) nem is volt papszentelés.

A nyugati jelenség lassan begyűrűzik a Kárpát-medence egyházmegyéibe is. A következőkben megpróbálom e csökkenés okait – a teljesség igénye nélkül – felsorolni és azokra válaszaikat megfogalmazni, hangsúlyozva, hogy mindezek egyéni megállapítások.

Már régóta, különösen Nyugaton, de már a Kárpát-medencében is a szekularizált társadalomra hivatkoznak, amelynek jellemzője, hogy csökkenőben van az emberek hite, az Istenhez való kötődése, az egyház iránti ragaszkodása, ami különösen a fiatal nemzedéknél tapasztalható. Így érthető, hogy ilyen környezetből ritkábban kerülnek ki papi hivatások, kevesebben választják a papi vagy szerzetesi életformát.

A mai fiatalok többsége továbbra is hajlandó vállalni a nőtlenséget, inkább családot akarna alapítani. Tény, hogy azok, akik az elmúlt évtizedekben feladták tanulmányaikat szemináriumi éveik idején, többségükben ebből az okból kifolyólag tették ezt. Ha az 1974-ben Rómában tartott püspöki szinódus a „viri probati”-t, vagyis a családostól keresztény tanúságtevő férfiak pappá szentelését engedélyezte volna, ma a paphiány egyházkunkban nem lenne ennyire drámai. Aminek következménye, hogy plébániákat kell összevonni és a diaszpórában egyre nehezebb lesz a magyar katolikus kö-

zösségnek is saját papot biztosítani. Kivétel képeznek a magyar, a román, a szlovák és az ukrán görögkatolikus egyházmegyék, ahol egyelőre még vannak papi hivatások, mert ők nős, családostól emberekként is szolgálhatnak, az ő esetükben tehát a papi nőtlenség mint a hivatások száma csökkenésének egyik oka nem áll fenn.

Anyagi szempontból sem vonzó a papi pálya. Amikor a fiatal a médiában nap mint nap a pénz szerepéről hall és jövedendő papi fizetését összeveti azon társaiéval, akik egyetemre végeztek, ebből az okból kifolyólag sem fogja a papságot választani. Ez különösen Nyugaton érvényes, ahol egyes helyi egyházak a papok esetében nem fizetésről, hanem „tisztességes eltartás”-ról beszélnek, és már jó néhány egyházmegyében a plébániai lakhatóságért cserében a papoktól lakbért is elkérnek. Félreértés ne essék, a „tisztességes eltartás” a megélhetést lehetővé teszi, de ha a jövőjét megalapozni szándékozó fiatal összehasonlítja ezt más pályákon szerezhető jövedelmekkel, inkább azokat fogja választani.

Régeen a fiatalok gyakrabban találkoztak a pappal, nemcsak ministránsként a szentmiséken, hanem az iskolai hitoktatás keretében is. Számos esetben az előttük álló kiemelkedően pozitív példa motiválta őket a legjobban, közvetett módon, a követésre. Napjainkban, különösen Nyugaton a papok többsége már nem hitoktat az iskolákban, mivel létszámuk nagyon lecsökkent és nincs erre idejük. Helyüket átvették a világiak, többségükben nők, akik nemigen szólítják meg a fiatalokat a kérdéssel, hogy nem gondolt-e valamelyikük a papi vagy a szerzetesi hivatásra. Örvendenünk kell annak, ha egyesek nem beszélnek a papi hivatás ellen. Ezért a Kárpát-medencében a papok iskolai hitoktatása, illetve személyes jelenlétük a fiatalok körében nagyon fontos lenne.

Vannak olyan megnyilatkozások, különösen Nyugaton, amelyek a híveket, köztük a fiatalokat is elbizonytalanítják. Találkozunk olyan esetekkel is, amikor teológiai professzorok kijelentik, hogy az újszövetségi szentírásból a papság létét nem lehet igazolni vagy hogy Jézus nem is alapított egyházat. Ilyen helyzetben nem várható, hogy a fiatal saját egyházáért lelkesedjen. Amikor világiak hangoztatják, hogy ők is képesek a jézusi szavak kimondásával a kenyeret és a bort Jézus testévé és vérévé változtatni,

akkor a fiatal elgondolkodik, hogy kell-e egyáltalán a szentmise bemutatásához az ő jövedendő papi jelenléte.

Azon irányszeg, amely szerint a nők pappá szentelésének engedélyezésével a paphiány megoldódna, újabb problémákat szülne, esetleg újabb egyházszakadáshoz vezetne, ezért jobb lenne ezt a kérdést levenni a napirendről.

Mi a teendő?

Teológiai értelemben a papi hivatások mögött Isten áll. Ő szólítja a fiatalot, hogy majd papként szolgálja az embereket, hirdesse nekik az Örömhírt, mutassa a Teremtő felé vezető utat. Mégis az isteni hívás emberi eszköz segítségével jut el a fiatalhoz. Éppen ezért nem lehet a jelentkező paphiányt tetlenül nézni. Az imádság mellett, amelynek erejében a hívó ember bíz, cselekedni is kell: meg kell szólítani a fiatalokat. Ez a papnak is feladata, de ennek teljesítését vállalniuk kell a hitoktatóknak, lelkipásztori kisegítőknél is. Ők is felelősek azért, hogy az elkövetkező évtizedekben is legyenek a nép körében felszentelt papok. Nehéz időket élünk, amelyben híveinknek szükségük van papokra. A kereszténység, az egyház ma is kihívásokkal néz szembe és az új kérdésekre a papok az önazonosságukból fakadó küldetésükkel adhatnak válaszokat. A mai fiatal meg kell szólítani, beszélni kell neki a papi szolgálat felszentelt papok fontosságáról. Különösen a ministránsokra lehet itt gondolni, hiszen ők ott szolgálnak az oltár körül és fogékonyak lehetnek a papi hivatás gondolatára. Ebben különös szerep jut a szülőknek is, hogy fogadják el fiaik döntését, abban őket támogassák.

Jézus a már idézett Lukács evangéliumi részben kilátásba helyezte, hogy tanítványait úgy küldi, mint bárányokat a farkasok közé. Világunk ma is tele van farkasokkal. A mai papnak ezekkel szemben kell megvédenie az embereket. Olyan korban, amelyben a családokat tönkre akarják tenni, amikor megkérdőjelezzik a természet rendjét és a keresztény értékek létjogosultságát lépjen-nyomon támadják, szükség van papokra a Kárpát-medencében és a diaszpóra magyar közösségeiben is.

Az új tanév kezdetén különleges módon imádkozzunk azért, hogy azok a fiatalok, akik döntés előtt állnak, a tanév folyamán találják meg a jó döntéshez az utat és válasszoljanak igennel Isten hívó szavára.

Ferenc pápa imaszándéka szeptemberre

A halálbüntetés eltörléséért. Imádkozzunk, hogy a halálbüntetés, amely sérti az ember méltóságát, szűnjön meg a világ minden országában.

Van egy további módja annak, hogy elpusztítsuk a másikat, ami nem az országról szól, hanem a személyekről: ez a halálbüntetés. Szent II. János Pál világosan és határozottan kijelentette, hogy ez erkölcsi szinten alkalmatlan, büntetőjogi szinten pedig szükségtelen. Ebben a kérdésben elképzelhetetlen a visszalépés. Ma világosan és egyértelműen kijelentjük, hogy „a halálbüntetés elfogadhatatlan” és az Egyház eltökélten munkálkodik azért, hogy az egész világon eltörlődjék...

Szeretném aláhúzni: „*elképzelhetetlen, hogy ma az államoknak a halálbüntetésen kívül ne legyen más eszközük arra, hogy megvédjék mások életét az igazságtalan agresszortól.*” Különösen súlyosak az úgynevezett bírósági eljárásokon kívüli vagy bíróságon kívüli kivégzések, a „szándékos gyilkosságok, amelyeket egyes államok és annak képviselői követnek el. Ezek gyakran bűnözőkkel való konfrontációként zajlanak le, vagy úgy jelennek meg, mint az erőszak megfelelő, szükséges és értelmes használatának nem kívánatos következményei azért, hogy betartassák a törvényt”.

A halálbüntetés ellen szóló érvek számszám és jól ismertek. Az Egyház helyesnek találta, hogy néhányat kiemeljen ezek közül, mint például a bírósági tévedés lehetőségét, illetve annak a tényét, hogy ezzel a fajta büntetéssel élnek a totalitárius és diktatórikus rezsimok politikai ellenfeleikkel szemben, hogy elnyomják őket, és a vallási és kulturális kisebbségek üldözésére használják azokat ellen, akiket jogszabályaik alapján „bűnösnek” mondanak. Ma minden keresztény és jóakarató ember arra van meghívva, hogy nemcsak a halálbüntetés és annak bármilyen formájának eltörléséért küzdjön, hanem szálljon síkra a börtönökben uralkodó körülmények javításáért is és ezáltal a szabadságtól megfosztott személyek emberi méltóságáért. Ezt pedig összekötöm az életfogytiglani börtönbüntetéssel... Az életfogytiglani börtönbüntetés rejtett halálbüntetés.

Emlékezzünk arra, hogy „*még a gyilkos sem veszíti el emberi méltóságát, ezt maga Isten garantálja.*” A halálbüntetés határozott elutasítása rámutat arra, hogy hol van az elidegeníthetetlen emberi méltóság határa. Ezzel kimondjuk, hogy minden embernek helye van a világban. Mivel, ha ezt nem tagadom meg a legrosszabb bűnözőtől sem, akkor nem fogom megtagadni senki másétől, és lehetőséget adok mindenkinek, hogy a különbözőségünk ellenére megosszuk egymással ezt a bolygót. (Ferenc pápa: Fratelli Tutti) **Hiba György SJ**

Október 10. a halálbüntetés elleni harc világnapja. A halálbüntetés elleni küzdő szervezetek 2002. május 13-án Rómában megalapították a Halálbüntetés Elleni Világszövetség elnevezésű, egyesületeket, közösségeket, jogászokat, ügyvédeket tömörítő koalíciót, amelynek kezdeményezése nyomán létrejött a halálbüntetés elleni világnap. Ez arra emlékeztet, hogy a halálös ítélet a legalapvetőbb emberi jogot, az élethez való jogot sérti és alkalmazása helyrehozhatatlan hibával járhat, mert egyetlen büntetőjogi rendszer sem képes kizárni azt a kockázatot, hogy ártatlanokat ítéljenek el. A halálbüntetés a legsúlyosabb büntetési forma, amelynek alkalmazása hosszú évek óta képezi jogi és etikai viták tárgyát. Már az ősidők óta jelen van, azonban a történelem során sokszor léptek fel ellene vagy szüntették meg vallási és etikai okokból. A világon először 1786-ban, a Toscanai Nagyhercegségben törölték el. Mára az Európai Unió összes tagállama is betiltotta az alkalmazását, bizonyos országok – mint például Oroszország – moratóriumot vezettek be. Fehéroroszország az egyetlen európai ország, ahol jelenleg is alkalmazza a halálbüntetést, az Amerikai Egyesült Államok 27 államában (köztük Alabama, Arizona, California, Florida, Georgia, Texas és Louisiana) továbbra is elterjedt büntetési mód. Az USA-n kívül Japánban, Kínában és a legtöbb arab országban napjainkban is számos halálbüntetést hajtanak végre. (Szerk.)

Elindítottuk kiadóhivatalunk 2022. évi harmadik ajándékakcióját

Elküldjük Jakab Antal püspök szentbeszédeit a lapunkat előfizető lelkészeknek és lelkészségeknek

Az *Amoris laetitia* (A szeretet öröme) családszentévéhez kapcsolódó programunkat követően, amelyben 102 külföldi magyar családnak nyújtottunk át értékes ajándéksomagokat (ezúton is köszönjük a meghatóan szép válaszleveleket, amelyeket Franciaországból, Svájcól, Németországból, Erdélyből, Vajdaságból és Európa más területeiről küldtek szerkesztőségünknek), valamint jelenleg is zajló *Együtt a nyelvhaszában* című programunk mellett, amelyben 102 külföldi magyar oktatási-nevelési intézményt támogatunk az anyanyelv-megőrzést segítő, papíralapú és online segédanyagokkal, nos e két nagyívű programunk után és mellett elindítottuk kiadóhivatalunk és szerkesztőségünk 2022. évi harmadik diaszpórai ajándékakcióját – ez pedig a Jakab Antal 50 Emlékévevel függ össze.

A Gyulafehérvári Főegyházmegye hitvalló főpásztorát, dr. Jakab Antalt (1909–1993) ötven évvel ezelőtt, 1972. február 13-án szentelte püspökké Rómában Szent VI. Pál pápa. A korábban ártatlanul, koholt vádak alapján elítélt és tizenhárom évig (1951 és 1964 között) börtönökben raboskodó, majd rabságából általános amnesztiával szabaduló Jakab Antal nyolc évig volt Márton Áron segédpüspöke, a diktatúra legnehezebb évtizedében, 1980 és 1990 között pedig megyéspüspökként vezette az erdélyi egyházmegyét. Egyházának, híveinek, népének, papjainak áldást jelentő főpásztor volt. Elődje, Márton Áron nyomdokain járt, megalkuvás nélkül. Nagyon nehéz időszakban, a kommunista államhatalom kisebbség- és vallásellenes törekvései közepette, a megkezdett falurombolás idején volt megyéspüspök. Az elnyomás ravasz korszaka volt az, amikor az állam taktikát váltott: kifelé próbálta elfogadó, békülékeny arcát mutatni, belül pedig gáncoskodott, az egyház életének megnehezítésén, ellehetlenítésén, tevékenységének, mozgásterének beszűkítésén mesterkedett. Jakab Antal püspök ilyen nehézségek közepette éberben örökölt a rábizottak fölött, összetartotta a papságot, a híveket. Bölcs élelátása, jó diplomáciai érzéke, megfontoltsága, kiegyensúlyozottsága, embersége, meleg szíve irányt mutatott; népének volt, akibe kapaszkodnia.

Jakab Antal püspökké szentelésének (1972. február 13.) 50. évfordulója alkalmából a Jakab Antal Keresztény Kör és az *Életünk* újság kiadóhivatala emlékévet szervezett. A *Jakab Antal 50 Emlékéve* folyamán az azt megnyitó mezőörsi díjátadás, a márciusi kilyén-

falvi megemlékezés, az új, www.jakabantal.etunk.net internetes emlékdokumentum folyamatos fejlesztése, a *Küzdeve és bizva – Jakab Antal püspök életútja* című dokumentumfilm erdélyi vetítései és a kiterjedt médiatevékenység mellett a hitvalló püspök életét és munkásságát feldolgozó könyvkiadványok segítségével is igyekszünk minél szélesebb körben a személyére és szellemi örökségére irányítani a figyelmet. Ennek szellemében a Jakab Antal Keresztény Kör, a Misszió Média Kiadó és az immár Jakab Antal-émlékdíjas Szabó Gyula atya közös jóvoltából mindazokat a diaszpórai helyszínekhez köthető magyar katolikus lelkészeket és lelkészségeket, akik és amelyek az *Életünk* újság előfizetői/olvasói, megajándékozunk Jakab Antal szentbeszédeinek kétkötetes gyűjteményével (Új Misszió Alapítvány, Miskolc, 2016), valamint a készletünk erejéig Szabó Gyula atya *Jakab Antal küzdelme a megmaradásért (Ki lesz az utód?)* című, az Állambiztonsági Szolgálatok Történelmi Levéltárának vonatkozó iratait ismertető kötetével (Püski Kiadó, Budapest, 2013).

Ajándéksomagunkat elsőként Szöllösi Tibor temerini plébános, másodikként Lukács József kölni magyar lelkész vette át. Szabó Ernő linzi, Molnár Ottó és Holló István gráci lelkészek részére a személyes átadás lapzártánk idején küszöbön áll.

Újabb ajándéksomagunkat is minden címzettünk még ebben az évben kézhez kapja.

Fogadják ezeket a köteteket is örömmel, jó szívvel és lapozgassák érdeklődéssel!

az *Életünk* újság kiadóhivatala és szerkesztősége

Kilencvenöt éves a Párizsi Magyar Katolikus Misszió

Zarándoklat Marseille-be 2022. június 17. és 19. között

Szinte hihetetlen, mégis igaz, hogy a Párizsi Magyar Katolikus Misszió, Európa egyik legrégebbi magyar missziója, a különböző időszakokban adódó nehézségek ellenére is, 95 éve rendületlenül teljesíti küldetését. Jelenleg kápolnájában részt veszünk vasárnaponként a vendégpapok által tartott magyar nyelvű szentmiséken, ugyanott megemlékezünk minden nemzeti ünnepünkről, és évente megrendezzük decemberben a háromnapos baráti napokhoz kapcsolódó karácsonyi vásárunkat, amelyre számtalan francia barátunk is ellátogat. Az ez évi jelentős, 95. évforduló örömeire szerveztük meg a hálaadó zarándoklatunkat.

Pierre Clermidy francia jezsuita atya, aki 2018 óta pártfogolja a kinevezett plébános nélküli maradt híveket, vállalta a turisztikai és lelki vezető szerepét. Mivel jó néhány évvel ezelőtt Erdélyben és Magyarországon teljesített lelkipásztori szolgálatot, megtanulta a nyelvünket. Havonta egyszer Marseille-ből érkezik egy-egy vasárnap, hogy megtartsa magyarul a szentmisét a Misszióban. Ő biztosította a tizenkét zarándok számára a szállást jelenlegi székhelyén, a 2600 éves dél-francia multikulturális Marseille-ben, és neki köszönhetjük ennek a különleges hétvégének a programját. Lelki útravalóként elkészítette számunkra a napi imákat és meditációs lelkigyakorlatokat franciául és magyarul tartalmazó kis füzetet, amelyet megérkezéskor minden résztvevőnek átadott.

A Saint Ferréol-templomban

A szombat dús programmal várt bennünket. Kora reggel összegyűltünk szállásunk, a Centre Laennec, az orvostanhallgatók kollégiumának rózsaszín és tűzpiros leanderekkel, évtizedes fákkal árnyékolt udvarán, hogy közös imával kezdjük a napot.

Még a délelőtti folyamán, a Frioul-szigetek felé tartó hajóból kitekintve alkalmunk volt megcsodálni az If sziget várbörtönét, ahol Edmond Dantès, az Alexandre Dumas fantáziájában született Monte Cristo grófja raboskodott.

A Frioul-sziget lakatlan része meredeken ível felfelé egy kopár szirtig, ahonnan csodás kilátás tárult elénk a Földközi-tenger gyönyörű kékségére. Ebben az éghez közeledő pusztaságban Pierre atya emlékeztünkbe idézte, hogy időnként érdemes elcsendesedni és elgondolkozni azon, hogy vajon életünkben mi mindenért lehetünk hálaadások. A visszavezető úton, ahol csak néhány sirály lelkes hangja törte meg a magányos csendet, nagy békét, nyugalmat éreztünk, és mindannyian külön-külön meditáltunk Pierre atya szavain, de minden bizonytalansággal valamennyien egyszerre gondoltunk arra, hogy ezért a 95 éve fennálló Misszióért kell rendkívül hálásnak lennünk, és bízunk kell abban, hogy a Jóisten továbbra is segítségünkre lesz a fenntartásában, mint eddig már évtizedek óta.

Délidőben a Frioul-sziget egy árnyas tengerparti vendéglőjében kóstolhattuk meg a provanszáli specialitást, az aiolit, ezt a fok-

hagymás, majonézes szószot, amely kiválóan illik a kagylókkal, kisebb rákokkal és zöldségfélékkel megrakott tálakhoz. Ebéd után

A Notre Dame de la Garde-bazilika lépcsőjén

volt még annyi időnk, hogy körbejárjuk a korhűen restaurált erődítményt, a 2013-ban megnyitott Európai és Mediterrán Civilizációk Múzeum modern épületét és sétáljunk az óváros fel-lekanyargó szűk utcáskáin. Pontosan kellett azonban megérkeznünk a Vieux Port-tól nem messze fekvő Saint Ferréol-templomba, ahol Pierre atya koncelebrált az esti misén.

Valószínűleg vasárnap reggel éltük meg zarándokutunk legmeghatóbb és legmaradandóbb momentumát a magasan a város felett emelkedő, neobizánci stílusú Notre Dame de la Garde-bazilika kriptájában. Fa-

lai telis-tele vannak a szerencsétlenségből, viharból megmenekült hajósok és halászok ex-votóival. Pierre atya kis csoportunknak magyarul celebrálta a szentmisét ezen a híres zarándokhelyen. Az utolsó Ámen elhangzását követően szinte egyszerre, ösztönösen a Magyar Himnusz kezdtük énekelni. Felejthetetlen élmény volt!

Zarándoklatunk utolsó állomása és méltó befejezése a katakombáiról nevezetes Szent Viktor-kolostor lett. Itt a Salve Regina imával búcsúztunk az első keresztények szent helyétől.

Az asztalnál is hangulatos és imádságos volt az együttlét

Hálatalt érzellemmel mondunk köszönetet ezért a testet és lelket egyaránt erősítő utazásért, és reméljük, hogy a jövőben is lesznek legalább tizenketten, mint az apostolok, akik biztosítják a folytatást a Párizsi Magyar Katolikus Misszióban.

Gonthier-Romhányi Anna

Tíz éve hunyt el Zakar Polikárp ciszterci főapát

Zakar Polikárp rendkívüli egyéniség volt – írja róla Farkasfalvy Dénes nyugalmazott dallasi ciszter apát, aki 1957-től, azaz 27 éves korától ismerte őt és haláláig közeli kapcsolatban maradt vele. 1982-ben újmisésként én is megismertem, majd pár év múlva a Pápai Magyar Intézet növendékeként, később rektoraként, közben Paskai László bíboros titkáráként álltam vele kapcsolatban. Halálának tizedik évfordulója alkalmából jelen soraimmal tisztelettel és szeretettel emlékezem rá – felhasználva írásomhoz Dénes apát úr 2014-ben írt visszaemlékezéseit.

Polikárp atya Újvidék mellett, Ókérén született 1930. szeptember 8-án. A keresztségben a Ferenc nevet kapta. Szülőfalujának legmagasabb tisztséget viselő édesapja nem a magyar iskolába íratta, hanem a szerbbe, ennek köszönhetően nyolcéves korára három nyelvet beszélt: a magyart, a németet és a szerbet. Jó alapot jelentett ez számára további nyelvek, többek között a latin, majd később az olasz elsajátításához. Tizenegy éves korában kikerült a családi körből és Baján a III. Béla Ciszter Gimnázium diákja és kiváló tanulója lett. Igazi diákvezér volt. Az érettségi után 1948-ban Zircen a Ciszterci Rendbe kérte felvételét. Elvégezte a noviciátust, majd megkezdte filozófiai és teológiai tanulmányait. A szerzetesrendek 1950-ben történt feloszlásáig a Zircen töltött két évre mindig mint élete legszebb korszakára gondolt vissza.

Húsz társával együtt a zirci apát engedélyével rendkívüli izgalmak közepette szökött Ausztriába. Közülük nyolc személyt elfogtak és bebörtönöztek. A csoport, amelyben ő volt, szerencsésen átjutott. Többhetes ausztriai tartózkodás után érkezett Rómába, az Aventinuson lévő rendi központba, a ciszterciek generaliciájára, ahol aztán több mint 45 évig élt és dolgozott. A bencések közeli Szent Anzelm Egyetemén folytatta tanulmányait. Teológiából szerzett licenciátust. 1955-ben egy svájci női monostorban szentelték pappá. Generalisa 1956-ban kinevezte a rendi központban élő tizenöt fiatal szerzetes prefektusának. A forradalom leverése után ide Magyarországról tizenhárom magyar ciszterci növendék is érkezett, akiknek minden ügyes-bajos dolgát prefektusként Polikárp atya intézte, így rövidesen folytathatták még otthon megkezdett tanulmányaikat római egyetemeken. Gondviselő szeretete áldásos emléket hagyott bennük. 1956-tól ő maga is folytatta tanulmányait,

a Pápai Gergely Egyetemen egyháztörténelmet tanult. 1960-ban teológiából summa cum laude eredménnyel doktorált a Szent Anzelm Egyetemen. Rendi előjárójának kérésére 1969–1972 között a Pápai Lateráni egyetemen egyházbizományos doktori fokozatot szerzett. 1960-tól tanított a Szent Anzelm Egyetemen, ahol 1978-ban a teológiai kar dékánja lett, majd kétszer is újraválasztották.

Tanítványain keresztül az egész világ bencés kolostoraiban ismertté vált, a ciszterci rend központjában pedig a generális apát nélkülözhetetlen munkatársa lett. A II. Vatikáni Zsinat évei rengeteg új tevékenységre adtak neki lehetőséget. A Szent-szék számos alkalommal bevonta magyar ügyek intézésébe, többek között 1985-ben Ratzinger bíboros, a Hittani Kongregáció akkori prefektusától, a későbbi XVI. Benedek pápától is kapott erre felkérést. A Rómába érkező magyar püspökök gyakran felkeresték, hogy tőle tájékozzanak és tanácsot kérjenek. Egyszerű pap és szerzetes volt, ugyanakkor növekvő tudása és ismeretségi köre egyik legfontosabb magyarrá tette Rómában.

1972–1994 között a Szerzetesi és a Szentté Avatási Kongregációknak többféle minőségben volt munkatársa. 1976–1978 között tagja volt a római Szent István Alapítvány Igazgatótanácsának. 1981-től a Pápai Magyar Intézet Felügyelő- (Vigilancia) bizottságának tagjaként, majd 1986-tól 1998-ig elnökeként segítette a fiatal magyar

ösztöndijas papok római tanulmányait és az intézet mindenkorai rektorának munkáját. Megszámlálhatatlan továbbá azoknak a magyar papoknak, elsősorban egykori ciszterci atyáknak a száma, akiknek lelkipásztori munkáját támogatta, elsősorban azzal, hogy segélyek küldésével gépjárműhöz juttatta őket. Rendjében szinte minden apátot és apátnőt ismert, akiknek hivatalos ügyeit intézte és segítette. 1985-ben a káptalanon őt választották generális apátnak. A Casamari-apátságban részesült a benedikálásban.

Tízéves generális működése alatt súlyos betegségekkel kellett küszködnie, s emiatt sokkal kevesebb alkotott, mint remélte. De nagy szerepe volt a kommunizmus utáni magyar és lengyel ciszterci kolostorok ügyeiben. Csalódást jelentett számára, hogy 1995-ben nem választották újra, két szavazattal kapott kevesebbet, mint utódja. Munkásságát a magyar állam „a római és itáliai magyar közösség egységének megőrzésében kifejtett tevékenységéért, a magyar szellemi értékek hiteles képviseléséért és széleskörű terjesztéséért, valamint nemzetközileg is elismert tudományos életművéért” 1995-ben a Magyar Köztársasági Érdemrend Középkeresztje kitüntetéssel ismerte el.

A következő évben, 1996-ban a zirci káptalan megválasztotta zirci apátnak. Hazatelepült. Mozgásképeségének korlátozottsága ellenére fáradszorgosul dolgozott a rend intézményeinek stabilizálásáért. 2000-ben a Szentszék főapáti címet adományozott neki. A zirci templom restaurálása ebben az időben fejeződött be; Budapesten, Székesfehérváron, Pécsen és Egerben újraszervezte a ciszterci gimnáziumokat, amelyekben közel 4000 gyermek tanult. Ezzel a magyarországi férfi szerzetesrendek között a ciszterciek lettek a legnagyobb iskolafenntartók. Ennek elismerése volt, hogy a Magyar Katolikus

Püspöki Kar 2009-ben a Pedagogia Christiana-díjjal tüntette ki. A kommunizmus utáni jogszabályok dzsungelében mint jogilag kiválóan képzett ember sikeresen tisztázta és megszilárdította a ciszterciek tulajdonjogi viszonyait.

A közösségi élet negyven év utáni helyreállítása után talán a legnagyobb feladat a közösségi élet újraindítása és a szerzetesi hivatások élesztése volt. A Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jogi Kara volt az a kollegiális környezet, ahol élete végéig úgy érezte, hogy megbecsülik. A Posztgraduális Intézetben a szerzetesjogi katedrának nyilvános és rendes tanára volt. Főapáti tisztéről 2010-ben lemondott. Budapesti lakásában élt tovább és sok félbemaradt tudományos munkáját kezdte rendezni. Egy interjúban elmondta, hogy bizonyára érdekes lenne, ha meg tudná írni római tapasztalatait, amit őt pápa uralkodása alatt szerzett. Erre sajnos nem került sor, mert 2012. szeptember 17-én váratlan hirtelenséggel elhunyt. Temetését Erdő Péter bíboros, prímás, érsek végezte Zircen.

Halálának tizedik évfordulója alkalmából úgy emlékezünk rá, mint az első magyar emberre, akinek a ciszterci rendben vezető szerepe volt, és mint olyan emigrálni kényszerült, majd hazatelepült magyarra, aki a magyar katolicizmus életének is nagyon fontos és megbecsült alakja volt, úgy az emigrációban, mint idehaza. Elsősorban azok a magyar rendtársai tudják ezt, akik Dallasban álmodták és építették Zirc hagyományait, hogy milyen jelentős szerepet játszott a magyar ciszterci élet átmentésében külföldön és Magyarországon. Hálás szeretettel őrizzük emlékét!

Németh László Imre

„A világ mai nagy zajában nem könnyű imádkozni, ezért sokunknak talán azzal kell kezdenünk, amit a tanítványok kértek Jézustól: »Uram, taníts minket imádkozni.« A felelet a »Miatyánk« volt. Az imádság legelemibb formája Isten »Atya« néven szólítása. Aki ezt teszi, az jó úton van.”

(Zakar Ferenc Polikárp)

Gyermekeknek

Születésnapok

Eljött a szeptember, ilyenkor nemcsak az iskolások indulnak útnak, hanem a fecskék is. A régi néphagyomány szerint szeptember 8-án indulnak el hosszú útjukra, hogy Afrikában töltsék a telet. Gyermekkoromban mindig nagyon vártam ezt a napot – no persze nem az iskolakezdés vagy a fecskék költözése miatt, hanem mert szeptember 8-án van a születésnapom. Akkor is mondták, és manapság, felnőttként is sokszor hallom, hogy milyen gyönyörű napon születtem. Kisgyermekként nem értettem, miért lenne olyan különleges ez a dátum, aztán persze később megtudtam, hogy kivel ünneplem egy napon a születésnapomat...

Szeptember 8-án, Kisboldogasszony (népi elnevezéssel: Kisasszony) napján ünnepeleljük Szűz Mária földi születésnapját. Számunk-

ra, keresztények számára igen kedves ünnep ez, de még nagyobb a Szűzanya égi születésének ünnepe: augusztus 15-én, Nagyboldogasszony napján Mária mennybevitelére emlékezünk. Nem véletlen tehát a „kis” és a „nagy” Boldogasszony elnevezés!

Honnan ismerjük ilyen pontosan, kétezer év távlatából, a Szűzanya földi születésnapját? Hittanórán vagy a Szentírást olvasva biztosan találkoztál már Jézus egyik leghíresebb csodatételével, amikor a

Jásdi Szűzanya. Simon M. Veronika festménye (Elhelyezve: Jásd, Szentkút)

Bethesda-fürdőben meggyógyított egy évtizedek óta beteg embert. A jeruzsálemi hagyomány szerint itt, a Bethesda-fürdő mellett született Mária, itt állt az a ház, ahol Mária szülei, Szent Anna és Szent Joachim éltek. Később, az V. század elején ezen a helyen Szent Anna tiszteletére templomot építettek, amely ma is áll. A templom felszentelésének évfordulóján, szeptember 8-án emlékeztek meg Mária születéséről. Innen ered tehát a Szűzanya születésének időpontja.

Az ünnep hagyományos magyar elnevezése a XV. században jelent meg először.

Magyarországon mintegy 180 Kisboldogasszony-templom vagy -kápolna van, amelyek ezen a napon van a búcsújuk. Az egyik legismertebb zarándokhely a máriaremetei Kisboldogasszony-templom, ahol sok csoda és jelenés történt.

Kisboldogasszony napjához számos régi szokás kapcsolódik. Talán a legszebb a „hajnali szép csillag” tisztelete, amikor is az emberek szeptember 8. hajnalán a napfelkeltét a szabadban várták, így csatlakoztak az angyalokhoz, akik ilyenkor a Szűzanya születésén örvendeznek a mennyben. Úgy tartották, hogy akinek „érdeme van rá”, meglátja a felkelő napban Szűz Máriát.

Kisgyermekként én is korán keltem szeptember 8-án – persze csak azért, hogy mihamarabb ünnepelesem a születésnapomat. Azóta már tudom, hogy ez a nap nem miattam ilyen szép ünnep... **Kovács Péter**

Tamási Áron 125 éve született

Farkaslakán a Nagy utca 238. szám alatti faboronás, háromszatú, zsidóes tejtű házban látta meg a napvilágot 1897. szeptember 19-én vagy 20-án (ezt az irodalomtörténet sem tudja pontosan) kisbirtokos, szegény székely földművescsaládban, „a szilaj Tamás Dénes és a mosolygós arcú Fancsal Mária” harmadik gyermekeként Tamás János, akit mi Tamási Áronként ismerünk. Tizenegy gyermek született a Tamás családban, de közülük a felnőttkort csupán öten érték meg: Anna, Gáspár, Ágnes, Erzsébet és Áron. Közülük Gáspárra várt volna a magasabb iskolázatás útja, de a Gáspárnál hét évvel idősebb Áron lett az, aki a farkaslaki elemi iskola elvégzése után, 1910-től a székelyudvarhelyi római katolikus főgimnázium tanulója lett. Kilencéves korában ugyanis egy pisztoly szerencsétlen elsülése folytán elvesztette a bal hüvelykujját, emiatt a szülei alkalmatlannak tartották a mezei munkára (bár ő ebben is jeleskedett, a legjobb kaszások közé tartozott) és tanulni küldték. 1916-ban behívták katonának, 1917-ben tett hadiértségit Gyulafehérváron, majd 1918-ban karpaszományos örvetzőként az olasz frontra került.

Első diplomáját 1921-ben a kolozsvári egyetem jogi karán, a másodikat 1922-ben a Kereskedelmi Akadémián szerezte. Nevét is ekkoriban változtatta meg Tamás Jánosról Tamási Áronra. Tanulmányai befejeztével

banktisztviselőként helyezkedett el előbb Kolozsváron, majd Brassóban.

Az első világháború után családjával együtt a Romániához csatolt Erdélyben maradt, majd 1923 júliusában, 26 évesen kivándorolt az Amerikai Egyesült Államokba. New Yorkban, majd rövid ideig a Chicago melletti Garyben és végül a nyugat-virginiai Welchben élt. Alkalmi munkásként és banktisztviselőként dolgozott, noha írói karrierje épp akkor kezdett beindulni: *Szász Tamás, a pogány* című novellájával ekkor nyerte meg a *Keleti Újság* pályázatát. 1926 májusában települt haza Kolozsvárra, hogy aztán rövid időn belül szűkebb hazájában, de Magyarországon is az egyik legnépszerűbb író váljék belőle.

Hitvilágáról, vallásosságáról ő maga így vallott: „*A Tamási család 1602 óta itt lakik ebben a faluban (Farkaslakán – a szerk.) s azelőtt is Udvarhely megyében lakott. Minden tagja székely volt és katolikus, világi nyelven: küszködő és hívő.*” „*Igen, a születés nemcsak érdekes, hanem jellemző is: sok mindent megmagyaráz... Az én őseim, ameddig nyomon lehet követni, apai és anyai ágon egyaránt mindig székelyek voltak és katolikusok. Néha már szinte a függetlenségem rovására megy, annyira írásaimban érzem őket: székelységüket s különösen mély katolikus voltukat.*” „*Magamat jó katolikusnak gondo-*

lom, s így indokolt esetben egyház- és vallásvédelemre hajlamos vagyok, de a jámborság és a szeretet akkor is megakadályozna abban, hogy katolikushoz és emberhez egyaránt méltatlan hangot használjak.”

A 25 könyvet jegyző Tamási Áron az *otthonkeresés írója*, a *szülőföld írója* volt, aki – egyik kutatója, Lőrincz József irodalomtörténész szerint – *meg tudta újítani a különböző irodalmi műfajokat és egyetemes perspektívába tudta*

Tamási-túra

Nem mindennapi vállalkozásba fogott a budapesti Magyarság Háza! A Tamási Áron 125 Emlékévet lebonyolító intézmény ugyanis elhatározta, hogy az emlékévként alkalmából felkeresi mindazokat a településeket a Kárpát-medencében, ahol a nagy székely-magyar íróról utcát, teret, iskolát, művelődési házat, színházat, egyéb intézményt, szervezetet neveztek el vagy szobrot állítottak neki. A két túravezető, **Varga Gabriella** és **Horváth Gábor Miklós** tavasszal indult útnak, hogy mindenhol, amerre csak járnak, rövidebb-hosszabb képes beszámolókat küldjenek. Mindezeket a www.tamasiaronemleke.hu/tamasi-tura hivatkozásra klikkelve érhetik el a túrához csatlakozni kívánó érdeklődők.

helyezni mondanivalóját. Számos bölcs mondást szőrt el a műveiben, több mint négyszáz ilyen szentencia található az írásaiban. „*Aki embernek hitvány, az magyarnak alkalmatlan*” – bölcs mondásai közül való ez is...

Hatvannyolc éves korában, 1966. május 26-án Budapesten a Kútvolgyi úti kórházban szenderült jobblétre. Óhaja szerint örök nyugalomra szülőfalujában, Farkaslakán helyezték. Sírkövén a saját szavai állnak: „*Törzsében székely volt, / Fia Hunniának / Hűséges szolgája / Bomlott századának.*”

Tamási Áron-játékok

Az *Életünk* újság kiadóhivatala, a Misszió Média Kft. is csatlakozott a Tamási Áron 125 Emlékévként célkitűzéseinek elérését segítő törekvésekhez: partnerségben a Magyarság Házával **online keresztretjévkönyv-sorozat**ot, **online kvizeket** és **online szabadulószerződés**et alkotott és tett elérhetővé az erre a célra létrehozott www.tamasiaron-jatekok.hu weboldalon. A keresztretjévkönyv a www.életünk.net felületen is elérhető. Minden keresztretjévkönyv online is kitölthető és ki is nyomtatható. A helyes megfejtések 2022. december 31-én kerülnek nyilvánosságra. A három nehézségi fokozatba sorolt kvizek online tölthetők ki és ugyancsak online próbálható ki a szabadulószerződés is. Kellemes időtöltést, jó szórakozást és eredményes tanulást kívánunk mindenkinek, aki az említett játékokat vagy azok valamelyikét kipróbálja!

Szerkesztőségünk

Magyarok a múltból még

Brunszvik Teréz, az első magyarországi óvodák megalapítója

Gróf Korompai Brunszvik Teréz Jozefa Anna Johanna Alojzia (eredetileg Brunswick) Pozsonyban született 1775. július 27-én, ifj. Brunswick Antal gróf, gazdálkodó, író és Seeberg Anna bárónő, a pozsonyi vár egyik udvarhölgyének első gyermekeként. A család martonvásári kastélyában cseperedett; télen Budán laktak, ahol a gyermekek magas szintű nevelésben részesültek. A Brunswick család szoros barátságban állt Beethovennel, aki többször vendégeskedett náluk, Terézt zongorázni is tanította.

Édesapja korai halála (1793) után özvegységre jutott édesanyjával Magyarországon és Bécsben lakott. Az 1800-as évek elején rövid ideig egy bécsi intézetben tanult, de úgy döntött, hogy önmagát fogja képezni. Tudott németül, magyarul, angolul, franciául, olaszul. Később húgával,

özvegy Deym Josephné Brunswick Jozefin (1779–1821) grófnővel és annak két fiával Oroszországban, azután Svájcban élt. 1808-ban Yverdonban megismerkedett a modern pedagógia úttörőjével, Johann Heinrich Pestalozzival, aki hatással volt nevelési törekvéseire, ugyanakkor Samuel Wilderspin nézeteit is átvette. A feljegyzések szerint 1824-ben Martonvásáron ő állította fel az első karcsonyfi Magyarországon. Édesanyja budai házában, a mai Míko utca és Attila út sarkán 1828. június 1-jén ő nyitotta meg az egész Habsburg Monarchiában az első óvodát – korabeli nevén: kisdédóvót –, Angyalkert néven. Ugyanebben az évben megszervezte a krisztinavárosi ipariskolát, az óvodából kikerülő hét éves felüli leányok számára pedig 1828. október 15-én kísérletképpen felállította a kézmű-iskolát. 1829-ben a cselédnők oktatására cselédiskolát hozott létre.

Őt kérték fel, hogy megszerveze a reinnwegi mintaintézetet, 1833-ban pedig Augsburgban és Münchenben alapított óvodát. Bejárta Olaszországot, Franciaországot, Angliát.

1836-ban a köznemesi ellenzék vezetőivel – Kossuth Lajos, Bezerédj István, Szentkirályi Móric – megalapította a *Kisdédóvó Intézeteket Magyarországon Terjesztő Egyesületet*. További 11 óvodát indított útjára, haláláig 80-ra nőtt ezen intézmények száma. Unokahúgával, Teleki Blanka grófnővel (Brunszvik Karolina és Teleki Imre gróf leányával) tevékenyen részt vett az első magyar nőnevelő intézet létrehozásában.

Teréz több pedagógiai művet írt. *Mein halbes Jahrhundert* című, németül megjelentetett emlékiratait 1926-ban fordították magyarra. Minde mellett zongorázott, szavalt, rajzolt, festett, sőt németül verseket is írt. Sosem ment férjhez, pedig kérői akadtak. Nyolcvanhat éves korában, 1861. szeptember 23-án távozott az örök életbe.

Józsa Judit kompozícióján Brunszvik Teréz nagymamaként, csipkés fejkendővel jelenik meg, karjaival védő angyalként öleli magához a gyermekeket. Ülő alakja jobb oldalánál egy kisfiú kapaszkodik a szoknyájába, balján két copfba font hajú kislány rongybabáját szorongatja. A talapat elején üveggolyóval játszó, térdelő kisfiú fogja a ruháját. A gyermekek tekintete Teréz arcára irányítja a figyelmet. „*Az emberben az érzelmek hamarabb fejlődnek, mint az értelem, tehát előbb szeretünk, mint gondolkodunk. Amilyenek azok az emberek, akiket szeretek és becsülök, az leszek én, azt fogom hinni*” – vallotta. Ezek is az ő szavai: „*Gyermekekkel foglalkozni minden bizonnyal a leghálásabb munka, ami a földünkön osztályrészünkről jutott, de saját tökéletességünket is ez mozdítja előre.*” (Szerk.)

Benedek Elek

„a nagy mesemondó”

Benedek Elek író, újságíró, országgyűlési képviselő, „a nagy mesemondó”, a magyar gyermekirodalom egyik megteremtője Kisbaconban született 1859. szeptember 30-án Benedek János és Benedek Marcella fiaként. Bölcsésztanulmányait Székelyudvarhelyen, majd Budapesten végezte. Diákkorában néprajzi gyűjtőútra ment Sebesi Józsefhez. Újságíró lett: a *Budapesti Hírlap* és más lapok munkatársaként dolgozott. 1884. július 29-én Budapesten a Kálvin téri református templomban feleségül vette Fischer Máriát, Fischer Mór és Poldesz Minna leányát, a két esküvői tanú Gyürky Ábrahám főispán és Dapsy Vilmos kúriai bíró volt. 1887-ben a nagyajtai kerület országgyűlési képviselővé választotta; 1892-ig töltötte be ezt a tisztséget. Egy ideig Szabadelví párti volt, majd a Nemzeti Párthoz csatlakozott. Képviselőházi beszédeiben az ifjúsági irodalommal, a népköltéssel és a népnyelvv, valamint a közoktatás kérdéseivel foglalkozott.

Olyan napilapokat és folyóiratokat szerkesztett, mint a *Magyarság* (1901–1902); a *Magyar Világ* (1902–1903); *Magyar Kritika* (1897–1899); *Nemzeti Iskola* (1890–1905); *Néptanítók Lapja* (1907–1909). Emellett számos lapban publikált álnéven, ezekből ad közre válogatást a kétkötetes *Az ismeretlen Benedek Elek* című munka.

1889-ben részt vállalt a Pósa Lajos által indított első irodalmi értékű, hazafias szellemű gyermeklap, *Az Én Újságom* szerkesztésében, Sebők Zsigmonddal

együtt szerkesztője volt a *Jó Pajtás* gyermeklapnak. Szerkesztette a *Kis Könyvtár* című ifjúsági könyvsorozatot, amelynek folytatása *B. E. kis könyvtára* címmel jelent meg. 1900-ban a Kisfaludy Társaságnak is tagjává vált. Az ifjúság számára készült meseátdolgozásait tartalmazó *Ezüst Mesekönyv* és *Arany Mesekönyv* – amelyek főként az *Az Ezeregyéjszaka* meséinek és a *Grimm fivérek* meséinek átíratái voltak – tucatnyi új kiadásával, újabb átdolgozásával évtizedeken át a legfőbb és legjobb magyar mesekönyvek voltak. Verseket, színdarabokat, leányregényeket, történelmi és irodalomtörténeti műveket is írt.

1921-ben hazatért a trianoni békeszerződés által Romániához csatolt Kisbaconba. Példaképe, szervezője volt a szárnyait bontogató romániai magyar kalákásoknak és a *Cimbora* című ifjúsági lapot szerkesztette. Szülőfalujában élt 1929. augusztus 17-én bekövetkezett haláláig.

Ifjúsági írásaival, szerkesztői működésével az élen járó pedagógusok között foglal helyet. Két gondolatot idézünk tőle: „*Lehet belőled nagy ember – és hadd legyen! –, de szív nélkül, szeretet nélkül igazán nagygyá nem leszel. Ne bízd el hát magad, ha csodálják elméd tündöklését: sok fényes elme elhomályosult már, de a szív – jó vagy rossz –, megmarad utolsó dobbanásáig annak, ami volt első dobbanásakor.*” „*Inkább maradj szegény, semhogy a vagyon kiforgasson valómból. Inkább maradj te is szegény, aki jó szívvvel ad egy darab kenyeret a nálánál is szegényebbnek, semhogy duskálván a földi javakban, szív nélkül, tüntetőleg, az egész világ szemeláttára dobj kalácsot az éhezőknek.*” (Szerkesztett anyag)

Egy nagyszerű kiállítás margójára

Királyok és szentek – Az Árpádok kora Székesfehérvárott a Szent István Király Múzeumban

A kiállítás kurátorai arra tettek kísérletet, hogy főbb vonalakban bemutassák a középkori Európa egyik legnagyobb sikertörténetének számító Árpád-kor sokszínű történelmét, régészeti, valamint szellemi, kulturális emlékeit. A korszakhoz köthető bámulatosan gazdag hagyatékek jelentős része Európa különböző területein szóródott szét (Béctől Achenig); ebből most több újra visszatért Magyarországra.

A pogány családi környezetből kiemelkedve a keresztény hit meggyőződéses hívójává váló Szent István alakja a valaha volt legnagyobb formátumú államférfiként él a magyar nemzet emlékezetében: a mai értelemben vett Magyarország megteremtőjét tiszteljük benne.

Szent László már európai mércével mérve is jelentős uralkodóvá emelkedett, aki egyszerre volt a keresztény vallás védelmezője, céltudatos államférfi és kiváló realpolitikus.

Kálmánt az Árpád-ház egyik legnagyobb formátumú uralkodójának tarthatjuk, aki Horvátországot és Dalmáciát is megszerezte számunkra és akinek udvarát magas szellemi műveltség jellemezte.

III. Béla a hatalma teljében a Magyar Királyság vezetőjeként már egy kereszties hadjárat indítására is fogadalmat tett, melyet fia, II. András váltott be, a kereszties seregek vezérének vezetett hadjáratot a Szentföldre.

A második honalapítóként is emlegetett IV. Béla a kereszténység védőpajzsává vált a királyságban, várakat és városerődítményeket hozott létre.

Végül III. András halálával az Anjou-ház megjelenése nemcsak dinasztia-, de korszakváltás is lett a középkori Magyarország történelmében.

A kiállítás 17 teremben mutatta be az Árpádok és egyben hazánk kincseit, kezdve

Árpád bejövételétől a királyi temetkezéskig, a dinasztikus kapcsolatok ismertetésével, a királykoronázáson, az egyházalapításon keresztül a mongol pusztítás régészeti nyomaitól az utolsó Árpád-házi királyokig, kiemelve az 1200 körül megírt *Gesta Hungarorum*ot és a magyar kultúra alakításában is szerepet játszott francia egyházi és világi előkelőségek jelentőségét.

A *szakrális terek és utak* termében egyértelművé vált, hogy a zarándokmozgalom a kereszténység felvételét követően kibontakozott Magyarországon. Szent István a magyar zarándokok számára Jeruzsálemben, Konstantinápolyban, Rómában és Ravennában is zarándokházakat alapított, és a magyar egyháznak már a XI. század végén saját szentjei lettek. Székesfehérvár mellett jelentős kultusz hely alakult ki Szent László nagyváradi sírjánál, és elkezdődtek az Árpád-kor ismert magyar zarándoklatai a Szentföldre, Rómába, Yuccába, Achenbe és Compostellára.

A *Boldogasszony országa* teremben kiállítottakból megtudhattuk, hogy első királyunk az ő tiszteletére szentelte fel a székesfehérvári családi egyházat, a pécsváradi bencés monostort és a veszprémvölgyi apácakolostort is. Szent István országfelajánlása az Árpád-kor történeti irodalmi és képzőművészeti forrásaiban rendre felbukkan-

Kialakult az a meggyőződés, hogy a magyar királyság Szűz Mária különleges oltalmát és támogatását élvezte. A Mária-kultusz Szent László uralkodása alatt továbbberősödött. A lovagkirály („Szűz Mária választott vitéze”) a csaták előtt a Szűzanyához imádko-

zott és tiszteletére Váradon székesegyházat is emelt. Az 1092. évi Szabolcsi Zsinatot követően már gyakran emlegették az országot *Regnum Marianum*ként, azaz Mária királyságként. A terem közepén álló, kiemelt tárgy a Maastrichti Miasszonyunk-bazilika kincstárában őrzött közbenjáró (Hagiosorittissa) Istenszülő Szűz Máriát ábrázoló enkolpion, azaz láncon nyakban viselt ereklyetartó szelence volt. Az ikon a Szent Korona bizánci zománcainak legjobb párhuzama, megrendelője Iréné Szünadéné, I. Géza király feleségének családtagja vagy akár ő maga is lehetett.

A Mária-tisztelet talán egyik legfontosabb írásos emléke a teremben kiállított Leuveni kódexben fennmaradt *Ómagyar Mária-siralom*. (Érdekességként jegyzem meg, hogy a Leuveni kódexet 1922-ben egy müncheni antikváriustól vásárolta meg a Leuveni Egyetem könyvtára, a magyar ál-

lam ezt 1982-ben tudta csereegyezmény keretében megszerezni.)

Végezetül néhány szó az Árpád-ház szentjeiről (17. terem). A frissen keresztény hitre tért Magyarország Szent László kezdeményezésére 1083-ban egyszerre öt szentet avatott: Istvánt és fiát, Imre herceget, nevelőjét Gellért püspököt, valamint a mára feledésbe merült két remetét, Andrást és Benedeket.

Szent István személyében a *szent* és a *király* alakja szervesen összefonódik. Bár nem ő volt az első uralkodó, akit Európában szentté avattak, de ő volt az első, aki nem vértanúként, hanem uralkodói teljesítményével vívta ki az egyház tiszteletét. 1192-ben pedig László maga is szentté vált, III. Béla saját történelmi előzményeként tekintett az egyház ügyeiért fegyvert fogó lovagkirályra.

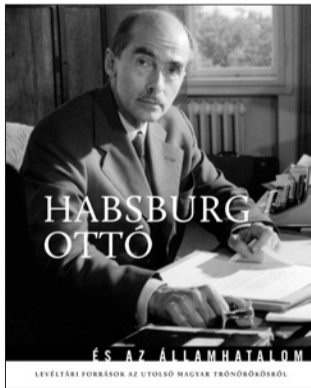
A XIII. századtól kezdődően a figyelem a misztikára és a belső szemlélődésre irányult, beköszöntött az individuális stigmákat hordozó női szentek kora. A családjáról és vagyonáról lemondó, önsanyargató életet élő, a haláláig elesetteket és betegeket ápoló Szent Erzsébet kultusza európai jelentőségűnek számít, míg Szent Margit népszerűsége akkora volt, hogy egy kevésbé ismert szent stigmáit is neki tulajdonították és ma stigmatizált szentként tisztelik.

A középkor uralkodói dinasztiai közül kivételes helyet foglal el az Árpád-ház, hiszen ez a család adta a legtöbb szentet a keresztény világnak.

Udvarhelyi Olivér
Veszprém, 2022. június 17.

Habsburg Ottó és az államhatalom

Újságírói pályafutásom során számos interjú készítem. Az alighanem legérdekesebb és legnagyobb múltú visszatekintő interjúpartnerem Habsburg Ottó volt. Életének utolsó szakaszát a bajorországi Stambergi-tó közelében fekvő pöckingi villájában töltötte. Előzetes egyeztetések után én is ott kerestem fel a hangrögzítő készülékkel. Magyar titkárnője, Gelsey Erzsébet fogadott és vezetett be a társalgóba, ahol rövidesen a magyar trónörökös is megjelent. Egyik felmenőjéről készült, nagyméretű Winterhalter-festmény előtti kere-

veten elkélt helyely, ezután elkezdődött látogatásom hivatalos része. A magnószalag rögzítette a kérdésimre adott folyamatos, magyar nyelvű válaszait. Egy alkalommal az interjú után, amikor magánjelleget beszélgetésbe kezdünk, az iránt érdeklődtem, hogy miként emlékezik ennyire tisztán nemegyszer félévszázaddal korábbi eseményekre, idéz pontos dátumokat, neveket. Válaszában nem titkolta, hogy őt a politikára készítették fel, a jelen és a közelmúlt világtörténelmében van ott. Csaknem kislány mosollyal hozzáfűzte: úgy véli, hogy a közel kilenc évtized során elegendő rutinra is szert tehetett. Halála előtt úgy rendelkezett, hogy könyvtárát, iratait és fényképeit a Budapesten létesített Habsburg Ottó Alapítvány gondozza, amely immár négy éve kiállításokkal, rendezvényekkel és dokumentumkiadványokkal gyarapítja a XX. századi európai politikára vonatkozó forrásokat. Noha még a kommunista rendszer bukása előtt lehetősége nyílt egy budapesti látogatásra és a televízió hosszabb interjúját is készítette vele, amelynek közvetítése idején szinte elnéptelenedtek az utcák, mert a tévénézők elsősorú többsége látni akarta, a közélet széles körben ismert szereplőjévé az 1988-ban forgatott *Isten akarataiból* című film révén vált.

A közelmúltban újabb könyv jelent meg róla *Habsburg Ottó és az államhatalom* címmel. A kötet címe tudományos megközelítést sejtet, és a címloldalán feltüntetett *Levéltári források az utolsó magyar trónörököséről* alcím alapján az olvasó inkább adatokat ismertető, csaknem száraz történelemkönyvet vár, azonban az immár évek óta Budapesten működő Habsburg Ottó Alapítvány, a Magyar Nemzeti Levéltár és a Corvina Kiadó közösen megjelentetett, albumnak is beillő, korabeli, dokumentumértékű fényképekkel gazdagon illusztrált könyve nemcsak az egykori uralkodócsalád iránt érdeklődők igényeit elégíti ki. Az egyik fejezet címe nem is titkolja, hogy a kötet szerkesztői a hírek mellett még a korabeli pletykáknak is figyelmet szenteltek. Így például megtudjuk,

hogy a kalandos életű Albrecht főherceget a média annak idején Ottó vetélytársaként emlegette, amit végül is egyértelműen tisztázott a rokonfőherceg hűségesküje. A könyv időrendben követi az utolsó magyar trónörökös sorsának alakulását, miközben kitekintést is nyújt az akkori politikára. Többször is visszatérő téma Habsburg Ottó állampolgárságának kérdése is, amely évtizedeken át foglalkoztatta az osztrák és a magyar politika jogi kérdésekben járatos formálói.

A könyvet lényegében egy sorozat nyitányának szánja a Habsburg Ottó Alapítvány, hogy további kiadványokkal még részletesebben tudja bemutatni az utolsó magyar király és osztrák császár trónörökösnek született fia eseménydús életét és Magyarország szempontjából is fontos politikai tevékenységét. (*Habsburg Ottó és az államhatalom – Levéltári források az utolsó magyar trónörököséről*. Szerk.: Kocsis Piroska – Ólmosi Zoltán. Corvina Kiadó, Budapest, 2020)

Vincze András

Sóval hintették be...

A népiirtás vagy genocídium bizonyos bűncselekmények valamely nemzeti etnikai, faji vagy vallási csoport teljes vagy részleges megsemmisítésének szándékával történő elkövetése. Minden genocídium tömeggyilkosság – mondta ki az ENSZ közgyűlése 1948. december 9-án elfogadott 260. számú határozatában.

Valamivel a második világháború befejezése előtt megkezdtek a német és a magyar családok kitelepítését Pozsonyból és a környező településekről. 2018-ban Géczy Dávid filmrendező és Udvardy Zoltán újságíró (aki már évek óta figyelemmel követi a határon túli magyarság küzdelmeit, s helyszíni riportot is írt az 1991. évi marosvásárhelyi pogromról) oknyomozó szociográfiai módszerével a németek és a magyarok ellen elkövetett – szinte teljesen feledésbe ment – atrocitások körülményeit feltárására dokumentumfilm forgatásába kezdtek. Leírták az erőszakos kitelepítések körülményeit, azért, hogy az egész világ megismerje az egykori ligetfalui munkatábor sorsát: mi történt lakóival és milyen összefüggésben állnak ezek az események a csehországi Přerov mellett elkövetett tömeggyilkosságokkal.

Udvardy Zoltán hézagpótló munkát végzett, hiszen nehezen érthető az, hogy több mint háromnegyed évszázaddal a történetek után miért nincsenek hitelesen feltárva és nyilvánosságra hozva olyan bűntettek, amelyeket a második világháború után felújított demokratikus államalakulatnak minősített Csehszlovákiában a reguláris haderő katonasága követett el az ország német és magyar lakossága ellen. Ezek egyértelműen soha el nem évülhető emberiség elleni bűnök. Miért volt tehát a nagy hallgatás, ferdítés, letagadás és tiltakozás az események feltárása és közzététele körül? Miért követeltek egyesek 2021-ben is „megtorlást” a film készítői ellen? Udvardy a kötet egyik fejezetében felteszi a kérdést: „...ha a přerovi tömegmészárlás áldozatait úgy tüntették el, hogy a nők és a gyermekek holttesteit krematóriumokban hamvasztották el, miközben a férfiak földi maradványait egy titkos tömegsírba rejtették, miért ne tehetők volna meg ugyanezt a Pozsony mellett elkövetett tömeggyilkosságok bizonyítékai, az áldozatok földi maradványaival is, ugyanezekben az esztendőben?” Majd folytatja a kérdésfeltevést: „Lesz-e a ligetfalusi népiirtás ügyében egy olyan lelkiismeretes szlovák – vagy felvidéki magyar – tudós, szakember, aki épp ilyen áldozatvállalással, szembemenetellel a filmünk elkészítésekor s annak bemutatása után észlelt sötét erővel, képes lesz kikaparni a titkos sírhelyek mélyéről a történeti valóságot?” A szerző válasza: a feltételezésekkel szemben maradnak a tények, a két egymással szorosan összefüggő bor-

zalmas tömeggyilkosság ténye, amely megoldatlan kérdések sorozatát fölvetve árnyékolja be a múltat.

A kötet rendhagyó utószavában Prof. Dr. Popély Gyula történész a következőket írja: „A szerző bizonyítottan látja, hogy Benes háború után elhangzott militáns német- és magyarellenes beszédei nagymértékben hozzájárultak részben a »forradalmi« irreguláris félkatonai bandák, részben a reguláris csehszlovák haderő törvénytelen, de tolerált kilengéseikhez a német és a magyar nemzetiségű lakossággal szemben. Szerinte ezek az összefüggések már a Přerov melletti gyilkosságoknál is kimutathatók, de még inkább jelen vannak a ligetfalusi táborban elkövetett tömeges kivégzéseknel.”

A könyv értékét még fokozza a rendkívül precíz összeállított kronológia és névmutató, amiért külön dicséret illeti a szerkesztőt.

A szerző a könyv utolsó oldalán kifejezi köszönetét munkatársainak, adatközlőinek, barátainak, akik támogató hozzáállásukkal és értékes kiegészítéseikkel, tanácsaikkal segítették a kötet elkészítését. Köszönetét így zárja: „S köszönöm a Teremtőnek, hogy egy morzsányi fényt irányítottam ismét a Pozsony környékén ma is feltáratlan tömegsírban fekvő, legalább félezernyi magyar, német és szlovák áldozat tragikus, földdel és hallgatással fedett méltatlan sorsára e több mint háromnegyed évszázados súlyos történelmi sötétség után. S hogy szőlhattam a přerovi temetőben nyugvó több száz kivégzett német és magyar férfi, nő és gyermek emlékeről is, akiknek sírmlékéhez oly ritkán látogatnak el ma élő nemzetársaink.”

Végül újra Popély Gyula utószavából idézek, amelyen különösen érdemes elgondolkoznunk: „Udvardy Zoltán könyvét jó szívvel és melegen ajánljuk valamennyi nemzetársunk figyelmébe. Miközben ismerkedünk a múlt bűneivel és bűnöseivel, illetve áldozataival, azon is gondolkodunk el, vajon mi lehet az oka annak a fonák logikának, mely szerint mi, magyarok még az ellenünk elkövetett embertelen sérelmeket is palástolgatni, takargatni próbáljuk, vagy legalább bagatellizálni, kisebbiteni, amennyire csak lehet. A mások rovására elkövetett esetleges magyar »bűnök« pedig felnagyítva vesszük magunkra, és türelmesen vezeklünk meg az el nem is követett, de reánk sütött hibákért is. Vajon kinek is állt és áll még ma is érdekében az örökös magyar bűntudat ébren tartása, sőt annak növelése? A jelen mű figyelmes elolvasása után e kérdés megfajtásához is közelebb jutunk.” (Udvardy Zoltán: *Sóval hintették be. Pozsonyligetfalu – egy népiirtás története*. Magyar Napló, Budapest, 2022)

Dr. Udvarhelyi Olivér
Veszprém, 2022. június 20.

Temerinért-elismerést vett át Varga József nyugalmazott újságíró

Temerin Község képviselő-testülete Temerinért-elismerést adományozott Varga József nyugalmazott újságírónak, a település több évtizeden keresztüli kultúrfelelősének és a Temerini Rádió munkatársának, akit a helyiek Kultúrjósaként emlegetnek. A kitüntetést az ünnepelt 2022. július 1-jén vette át.

Varga József 1944. augusztus 31-én, Temerinben született. Az általános iskolát szülőfalujában végezte, majd apai kezdeményezésre az újvidéki Építészeti Középiskolába iratkozott be, ahol rövid időn belül rájött, hogy ezt a szakmát nem neki találták ki és átiratkozott az újvidéki Moša Pijade Gimnáziumba.

Harmadik osztályos tanulóként a tartományi irodalmi pályázaton az *Én és a generáció* című írásával második helyezést ért el. Éppen ezekben a gimnáziumi éveiben ismerkedett meg a rádiós újságírás szépségeivel, és a Gyermekek-, illetve

Ifjúsági Rádióban külső munkatársként és fiatal újságíróként, riporterként tevékenykedett. Újságírói-műsorvezetői karrierjét katonai szolgálata idején a kaszárnya rádiójánál folytatja, majd szülőfalujába visszatérve a helybéli Népegyetemen kultúrfelelősi beosztásban helyezkedett el. Fő feladata volt a község művelődési életének koordinálása, amelybe beletartozott színházi előadások, zeneszámok, irodalmi estek és szemlék, versenyek, képzőművészeti kiállítások és más kulturális programok szervezése.

Több évtizedes tevékenységének mérlege szinte felsorolhatatlan: számtalan cikket írt, műsört készített, rendezvényt szervezett, kapcsolatot épített. A Temerini Rádióban néhai Szunygi László atyával együtt ő indította el az *Isteni örömhír* című katolikus vallási műsört.

„A különböző kitüntetések, díjak esetében, amelyekben az ember részesülhet, a legnagyobb elismerés az, amit az ember a saját városától, községétől kaphat. Mert az nem más, mint visszaigazolása annak, hogy amit a saját közösségében, községében, annak polgárai, lakossága érdekében az elmúlt időben együtt a közösséggel sikerült megvalósítania, az mindenképpen hasznos, helyénvaló, jó volt” – mondta el köszönőszavaiban Varga József.

Kitüntetéséhez mi is őszintén gratulálunk, egyben ezúton is köszönjük az *Életünk* újság számára küldött tudósításait, a mindenkor szíves és készséges velünk való együttműködését!

Varga Gabriella, a névrokon, Budapest
Fotó: Varga Zoltán, szintén névrokon, Temerin

MEGHÍVÓ

A XVI. Felsőpulyai Kufstein-tanácskozáásra és azon belül az

Identitás: Sok vagyok vagy egy vagyok? című nemzetközi konferenciára, amelynek ideje és helye:

2022. szeptember 24., szombat

Felsőpulya, Városháza, Oberpullendorf, Burgenland, Ausztria

A konferencia előadásai a következő aktuális kérdésekkel foglalkoznak:

- Ki-ki magáért, magyar identitás mindenkiért!
- Mit is értünk identitás alatt? Van egyáltalán általánosan elfogadható, behatárolható definíció?
 - Ha az embernek lehet több identitása, akkor vajon melyik lehet a fő identitása?
 - Ha van, hogyan lehetne a magyar identitást leírni? Miben különbözik a többitől?
 - Az identitás a nemzetben versus kisebbségben/népcsoportban.
 - Ha megtartható, akkor van jövője is, igaz?
 - Az identitás szociológiai és történelmi szempontjai.
 - Van identitás országhatár nélkül is?
 - Miért hisszük mi, hogy jó magyarnak lenni?

A rendezvényterem korlátozott befogadóképessége miatt a biztos részvételt a szervezők a jelentkezések sorrendjében veszik figyelembe. Jelentkezni az alábbi elérhetőségeken lehet:
Wurst Erzsébet 0043 (0) 664 46 49 505, elisabeth.wurst@gmx.at
Sass Judit 00 43 (0)650 92 585 62, sass@kozpontoszovetseg.at

Szervezők: Ausztriai Magyar Egyesületek és Szervezetek Központi Szövetsége,
Közép-Burgenlandi Magyar Kultúregyesület, Felsőpulya Városa

Garay János Tihany

Tihanynak bérctetőjén, a Balaton felett,
Sötéten és magán áll egy régi épület;
Csendes kolostorával az Úrnak temploma,
Falán, majd ezredévként van vésve szent nyoma.

Alatta mély üregben nyolcszázados sír áll,
Hol álmait alussza András magyar király;
A sír felett a templom két tornya, a kereszt,
Mint két imádkozó kéz a mennyekhez fölesed.

S ha mélyen, ünnepélyvel a néma alkonyon,
Megcsendül a harangszó e tisztes ormokon,
Mint nyögdélő sóhajtás repül a légen át,
Középen áthatítja a Balaton tavát.

S lecsendesül percekre a háborgó elem.
Mint sírok birodalma, a csend oly nesztelen.
Oly bűvös, oly csodás lesz egyszerre a harang,
Miként ha fenekéről csendülne fel a hang...

Visszhang-e ez felülről? vagy lenni a víz alatt
A túlvilágból hallni e csoda hangokat?
Ne kérd! Istent dicsérik a földek és vizek!...
Belé vegyül e csepp is, mely szememen rezeg.

Pihenjen Tihanyban a Dália Apartmanban!

A Dália Apartman szeretettel várja a Tihanyba látogatókat!

A Major utca 21. szám alatt lévő két, panorámás tetőtéri apartmant egyenként hálótér, nappali, saját, zuhanytálcás fürdőszoba és jól felszerelt amerikai konyha alkotja; mindkettő 2-4 fő befogadására alkalmas. Wi-Fi rendelkezésre áll, az apartmanok légkondicionáló berendezéssel felszereltek. A szobák a Belső-tóra néznek. A kertben hinta, csúszda és kis faház várja a gyermekeket, kerti sütőpedig a felnőtteket. (Kisállat nem vihető.) A szállásadók igény esetén borkóstoló programot biztosítanak helyi pincéjükben.

A ház 5 percre található a központtól és a Belső-tó is 5 perces sétával közelíthető meg. Parkolni a térfelvezetett udvarban lehet.

Keresse a Dália Apartmant a +36-30/625-9734-es telefonszámon vagy a daliaapartman@gmail.com e-mail-címen!

Humorsarok

– Móricka, hol fekszik Tata?
– Délután a díványon, este az ágyon!

– Azt mondta a szemorvos,
hogy a bal szemem a jobb.
Most aztán jól összezarvart!
De ha ő mondja...

Az alkalmazott két óra késéssel ér be a munkahelyére.
A főnöke megkérdezi:
– Hol volt maga eddig?
– A liftnél az volt kiírva, hogy csak két személy léphet be. Két órát vártam, mire jött még egy ember!

Iskolában:

– Pistike, ha anyukádnak van három almája,
és hétfelére kell osztania, mit csinál?
– Kompótot!

– Józsi, a kutyádról írt fogalmazásod szó szerint ugyanaz, mint a testvéredé.
– Igen, tanító néni, mert a kutya is ugyanaz!

A repülőn a légi-kisasszony megkérdezi a harmadosztályon utazó utast:
– Uram, kér vacsorát?
– Mi a választási lehetőség?
– Igen vagy nem!

REJTVÉNY

Vízszintes: 1. Az idézet első része. 9. ... János magyar zeneszerző (Szeged, 1961. május 23.). 10. Magánhangzók. 11. Üres mag! 12. Elemel egy neműi. 13. Vissza: nógatás kocsiba fógott ló elindítására. 15. Kapuban a labda. 17. Mennybolt (ékezetthiba). 18. ... György (Felsőpálfa, 1645. április 23 – Nagyszombat, 1699. december 5.) esztergomi kanonok, énekszerző. 20. ... Zoltán (Ajka, 1856. március 5. – Pápa, 1928. július 17.) ének- és zenetanár, karnagy, zeneszerző. 21. Dé és Ká! 22. Legnagyobb méretű emberi vagy állati szervet. 24. Kiejtett mássalhangzó. 25. Elektromos töltéssel rendelkező molekula. 26. Nátrium. 27. Kevert vaj! 28. Régi cs betű. 29. Szökő. 31. Magánhangzók. 32. Berencsi Attila (Ózd, 1967. június 23.) színész művészneve: Beri ... 33. Keverve adna! 35. ... Ferenc, a *Kincskereső kisködmön* írója. 38. Litium. 39. Állóvíz.

Függőleges: 2. Magyar zeneszerző (Dunaújváros, 1982. március 5.). 3. Szinte egy! 4. Boldog ... (1000 körül – 1070.) pécsi püspök. 5. ... Barcelona, Spanyolország Katalónia tartományának labdarugócsapata. 6. Folyadékban mozgó. 7. Személyes névmás. 8. Magyar énekesnő, zenész, zeneszerző, riporter (Kapunár, 1977. május 3.). 11. Az idézet befejező része. 14. Gramm. 15. ... Pál (Bécs, 1902. október 9. – Budapest, 1990. június 28.) magyar zeneszerző, a *Légy jó mindhalálig* film zenéjének szerzője. 16. Az álomarcú lány együttese. 19. ... ovo – eleve. 23. Idegen gyér. 29. *Nem ... és királyod*, Reményik Sándor verse. 30. Magánhangzók. 32. Menyasszony. 34. Rangfokozat. 36. Hiányos, sérült orr. 37. Elege van.

Simon Kinga

Nem futunk el!

„Csakis tőlünk függ itt a népünk léte,
hogyha kellő számban mi szaporodunk...”
Baricz Lajos

1	S							U	8	K
		9							10	
11								12		
13			14		15		16		17	
18				19			20			
21				22		23			24	
25					26			27		
28				29			30		31	
	T		32				33	34		
35		36				37		38		
	A						U	K		39

Nyári keresztrejtvényünk megfejtése: „Termete törékeny, hatalmas mégis, / ráfigyel a föld, / ráfigyel az ég is: / mindenki számára ő utat mutat.”

Magyar szentmisék az európai diaszpórában

ANGLIA

London: Hungarian R.C. Chaplaincy / Szent István Ház, Ft. Csicsó János főlelkész; W5 4EA London, 62 Little Ealing Lane; Tel./Fax: +44-20/8566-0271; E-mail: hungarian.chaplaincy@btinternet.com; Web: www.szentistvanhaz.org és www.facebook.com/szentistvanhaz.london. Szentmise minden hónap 1. és 3. vasárnapján 11.30-kor. További misézőhelyek: Bristol, Cambridge, Luton, Manchester, South Croydon.

AUSZTRIA

Bécs: Wiener Ungarische Katholische Gemeinde / Bécsi Magyar Katolikus Egyházközség, Ft. Simon Ferenc esperes, főlelkész; A-1070 Wien, Döblergasse 2/30b; Tel.: +43-1/526-4972; E-mail: bmke@katolikus.at; Web: www.katolikus.at és www.facebook.com/KMEMWien. Új, ideiglenes szentmishelyszín: Am Tabor-plébánia, 1020 Wien, Alliiertenstr. 2. További misézőhelyek: Baden, Leesdorfer Hauptstr. 74., minden hónap második vasárnapján 16.30-kor és Bécsújhely, Szent Katalin-kápolna, Domplatz 1., minden hónap utolsó vasárnapján 17.00-kor.

Collegium Pázmáneum: Ft. Varga János rektor; A-1090 Wien, Boltzmanngasse 14; Tel.: +43-1/319-1403; E-mail: collegiumpazmaneum@gmail.com; Web: www.pazmaneum.katolikus.hu. Előesti szentmise szombatoként 17.00-kor.

Burgenland, Kismarton: Vikariat für ungarische Belange, Ft. Pál László, Diözese Eisenstadt; A-7000 Eisenstadt, St. Rochus-Straße 21; Tel.: +40/676-880-708-346, +40/2682-777-346; E-mail: laszlo.pal@martinus.at; Web: www.martinus.at. Szentmise hónap 3. vasárnapján 11.00-kor, Franziskaner Kirche, A-7000 Eisenstadt, Josef Haydngasse 31.

Burgenland, Alsóór: Katholische Pfarramt, Ft. Gáspár Adalbert; A-7501 Unterwart 226; Tel.: +43-33/523-4108; vasárnapoként 9.45-kor.

Burgenland, Felsőór: Ft. Gáspár Adalbert; A-7400 Oberwart, Stenamangerstraße 13; vasárnapoként 8.30-kor.

Burgenland, Középpulya: Ft. Ghinari Johann; A-7350 Mittelpullendorf, Ungargasse 62; 1. és 3. szombaton 18/19 órakor.

Graz: Msgr. Molnár Ottó; Tel.: +43-316/6821-2421; E-mail: otto.molnar@laposte.net. Ft. Holló István; Tel.: +43-676/8742-6711; E-mail: istvan.hollo@graz-seckau.at. Szentmise minden vasárnap 17.00-kor, Kalvarienberg-Kirche, Kalvarienbergstr. 155., A-8020 Graz.

Innsbruck: Innsbrucki Magyar Katolikus Egyházközség, cím: Magyar Ház, A-6020 Innsbruck, Richard Wagner Str. 3., egyházmegyei megbízott: Hirschberger Raimond diakónus, világi elnök: Szabados Péter, elnökhelyettes: Szalai Benedek. E-mail: pepat@ikbnet.at. Szentmise minden hónap 2. vasárnapján.

Linz/Wels: Ungarnseelsorgezentrum der Diözese Linz, Ft. Szabó Ernő; A-4600 Wels, Herrenstr. 2.; Tel.: +43-732/341-175; E-mail: ernest.szabo@dioezese-linz.at. Mischelyszínek: Linz, Guter Hirte (Jó Pásztor-) templom, Am Steinbüchel 31, A-4030 Linz, minden hónap 1., 3. és 5. vasárnapján és Wels, St. Stephan/Lichtenegg (Szent István-) templom, Königsederstr. 20, A-4600 Wels, minden hónap 2. és 4. vasárnapján.

Klagenfurt: Kapuziner Kirche; A-9020 Klagenfurt, Waaggasse 15., szentmise minden hónap utolsó vasárnapján 14.00-kor.

Salzburg: Szentmise havonta egyszer, 3. szombaton 17.00-kor az orsolyita templomban, A-5061 Salzburg, Aigner Str. 135. Érdeklődni: Bohuny István, tel.: +43-699/8172-1232.

BELGIUM

Brüsszel: Mission Catholique Hongroise, Magyar Ház, P. Havas István Sch.P.; 1050 Bruxelles, rue de l'Arbre Bénit 123; Tel.: +32-2/64-96-188, mobil: +32-487/614-063; E-mail: havas.istvan@piarista.hu; aumonieriedesetrangers@skynet.be; Web: www.bmkk.be. Szentmise minden vasárnap 10.30-kor és 18.00-kor, 123 rue de l'Arbre Bénit, 1050 Ixelles és Église Sainte-Famille, Place de la Sainte-Famille, 1200 Woluw-Saint-Lambert. További misézőhelyek: Leuven; Liège, Abbaye Paix Notre-Dame des Soeurs Bénédicteines, 54 boulevard d'Avroy, 4000 Liège, havonta egy alkalommal (szombat, 15 órakor) a Bencés Nővérek templomában.

CSEHORSZÁG

Prága: Prágai Magyar Katolikus Plébánia, Ft. Balga Zoltán; Telefon: +420-734-688-656; E-mail: info@katolikus.cz; Web: www.katolikus.cz és www.facebook.com/Prágai-Magyar-Katolikus-Plébánia-1769510549979963/. Mischelyszín: Belvárosi Szent Henrik Templom, 110 00 Prága 1., Jindřiska 30.

FRANCIAORSZÁG

Párizs: Mission Catholique Hongroise / Párizsi Magyar Katolikus Misszió; F-75010 Paris, 42, rue Albert Thomas; Tel.: +33-1/42-086-170,

E-mail: missioncatholique@orange.fr; Web: www.magyarmisszio.info és www.facebook.com/Parizsi.Magyar.Katolikus.Misszio.

HOLLANDIA

Hollandiai Magyar Római Katolikus Egyházközségi Tanács; E-mail: hagai.magyar.katolikusok@gmail.com; Web: www.hollandiimagyarkatolikusok.net és www.facebook.com/EKT-hollandiai-magyar-katolikusok-119459806451156.

Amszterdam: Obrechtkerk, Obrechtstraat 30. NL-1071 KM Amszterdam.

Eindhoven: Sint Joriskerk, Sint Jorislaan 51, NL-5614 AA Eindhoven.

Hága: Hágai Magyar Katolikusok, Onbevekt Hart van Maria Kerk (Marlotkerk); NL-2594 CK Den Haag, Bloklandenplein 15. Facebook: www.facebook.com/HagaiMagyarKatolikusok.

Helmond: Pauluskerk, Paulus Potterstraat 2., NL-5702 CW Helmond.

Vianen: Vianeni Magyar Otthon, Panoven 17A, NL-4133 NG Langeweg, 145. sz. házzal szemben van a bejárat.

Wassenaar: Sint Jozefkerk, Van Cranenburchlaan 31. NL-2241 PJ Wassenaar (Parklaan 28 (kerk) / van Cranenburchlaan 31 (Pastorie); Tel.: 070-511-4262; E-mail: secretariaat@sint-jozefwassenaar.nl.

LENGYELORSZÁG

Vársó: Paweł Sobstyl atya papként tanult meg magyarul, ő végezt magyarságot. Plébániáján, a Gyermekek Jézusról nevezett plébániatemplomban minden hónap második vasárnapján van magyar szentmise 15.30-kor.

LUXEMBURG

Ft. Lukács József és Havas István Sch.P., 8032 Strassen, 2 place des Martyrs. Havonta egy alkalommal.

MÁLTA

Naxxar, Santwarju Gesu Hniena Divina-templom. Évente háromszor van magyar szentmise (vasárnap 17.30-kor).

NÉMETORSZÁG

Augsburgi Egyházmegye: Ungarische Katholische Mission / Augsburgi Szent László Magyar Katolikus Misszió, Ft. Csibi Sándor; D-86152 Augsburg, Henisiusstr. 1.; Tel.: +49-821/3166-8960 vagy +49-821/3166-8961; E-mail: iroda@augmis.de; Web: www.augmis.de, www.augsburgimisszio.de, augsburgi-katolikusok.de. Misézőhelyek: Augsburg, St. MAX-templom, Franziskanergasse. 4.; D-87437 Kempten, St. Mang, Mariä Himmelfahrt-templom, Friedrich-Ebertstr. 1., Neuburg an der Donau.

Bamberg-Eichstätt-Regensburgi Egyházmegye: Stempfer Ferenc lisbergi plébános és Dankó István atya (Amberg). Szentmisék: Caritas Seniorenheim St. Josef-kápolnája, Giesbertstr. 65., Nürnberg, kéthetente. A járványhelyzet miatt a vasárnapi szentmisék helyszíne megváltozott. Az új helyszín: Heiligste Dreifaltigkeit-plébániatemplom, D-90473 Nürnberg, Giesbertsstr. 75. Érdeklődni lehet: Dr. Lipecz József, tel.: +49-911/426-703

Freiburgi érsekség: Ft. Lovász Reinholdt plankstadti kooperátor; D-68723 Plankstadt, Schwetzingen Str. 32. Havonta magyar szentmisét tart Mannheimben.

Berlini és Hamburgi Főegyházmegye, Hildesheimi és Osnabrücki Egyházmegye: Ungarische Katholische Mission, Ft; D-20535 Hamburg, Bürgerweide 35; Tel.: +49-40/250-7783. Misézőhelyek: Berlin, Hamburg, Hannover, Kiel, Lübeck, Braunschweig, Bremen.

Kölni Főegyházmegye, Esseni és Aacheni egyházmegyék: Katholische Ungarische Gemeinde im Erzbistum Köln / A Kölni Érsekség Római Katolikus Magyar Lelkészisége, Ft. Lukács József; D-50676 Köln, Am Rinkenpfuhl 10; Tel.: +49-221/3377-8517; E-mail: info@ungarnzentrum.de és unganzentrum.koeln@gmail.com; Web: www.ungarnzentrum.de és www.facebook.com/Ungarische.Gemeinde. További misézőhelyek: Bergisch-Gladbach, Bonn, Duisburg, Düsseldorf, Essen, Herzogenrath, Köln, Wuppertal.

Limburg-Fulda-Mainzi Egyházmegye: Katholische Ungarische Gemeinde / Szent Erzsébet Magyar Katolikus Egyházközség Frankfurt, Ft. Belényesi József, D-61440 Oberursel, Altenhöferweg 61; Telefon: +49/0175-2562-688; E-mail: pfarrbuero@erzsebet-frankfurt.de; Web: www.magyar-katolikusok-frankfurt.de; Facebook: www.facebook.com/MagyarKatolikusEgyhazkozseg. Misézőhelyek: Frankfurt am Main, Darmstadt-Griesheim, Gießen, Mainz és Wiesbaden-Delkenheim.

München-Freisingi Főegyházmegye: Ungarische Katholische Gemeinde / Magyar Katolikus Egyházközség, Ft. Merka János; D-81925 München, Oberföhringer Str. 40.; Tel.: +49-89/2137-4230 (Titkárság; Varga Katalin tit-

kárnó) és +49-89-2137-4233 (Lukács Tibor lelképásztori munkatárs); Fax: +49-89/2137-4234; E-mail: info@ungarische-mission.de, Ungarische-Gemeinde.muenchen@eomuc.de; Web: www.ungarische-mission.de. Nyugdíjas kisegítő: Ft. Buchmüller István ny. plébános. Misézőhelyek: München, Rosenheim, Erding, Landshut, Bad Tölz, Waldkraiburg.

Münster-Paderborn-Osnabrücki Egyházmegye: Münster Magyar Katolikus Misszió / Münsteri, Osnabrücki és Paderborni Egyházmegyék magyar közösségei, Ft. Simon Péter; D-48157 Münster, Middelfeld 24; Tel.: +49-251/932-57-288; E-mail: ungarische-mission@bistum-muenster.de; Web: sites.google.com/view/ungarisch és www.facebook.com/ungmis. Misézőhelyek: Bielefeld, Bocholt, Hagen, Marl, Menden, Münster, Neukirchen-Vluyn, Osnabrück.

Passauai Egyházmegye: Ungarische Mission Passau / Passauai Magyar Misszió, Ft. Kovács János; D-84375 Kirchdorf am Inn; D-94036 Passau, Breslauer Str. 2.; Tel.: +49-85/712-332; E-mail: info@magyar-missio-passau.de. sites.google.com/site/magyarmissiopassau és www.facebook.com/magyarmissio.passau.

Rottenburg-Stuttgarteri Egyházmegye: Ungarische Katholische Gemeinde / Szent Gellért Magyar Katolikus Egyházközség, Ft. Merlász Tibor; D-70186 Stuttgart, Albert-Schäffle Str. 30.; Tel.: +49-711/236-9190, fax: +49-711/236-7393; E-mail: mission@stuttgarteri-katolikusok.de, mtibor1960@gmail.com; Web: www.stuttgarteri-katolikusok.de és www.facebook.com/stuttgarteri.katolikusok; D-89073 Ulm, Walfischgasse 17.; Tel.: +49-731/3996-6306, mobil: +49-1575-370-1412. Misézőhelyek: Balingen-Frommern, Biberach an der Riss, Böblingen, Eislingen, Friedrichshafen-Berg, Heidenheim an der Brenz, Heilbronn-Horkheim, Ludwigsburg-Hoheneck, Munderkingen, Reutlingen-Orschel-Hagen, Schwäbisch-Gmünd, Stuttgart, Ulm, Tuttlingen, Weingarten.

Würzburgi Egyházmegye: Ft. Dr. Koncsik Endre; D-97070 Würzburg, Domerschulstr. 2.; Tel.: +49-931/3866-2530, fax: +49-931/3866-2599.

NORVÉGIA

www.nufo.no/makao. Húsvétkor, augusztus 20-án és karácsonykor ünnepelnek magyar nyelven

Látogasson el ide is:
www.kalejdoszkopfolyoirat.eletunk.net

A szerkesztőség a nem saját írású cikkek tartalmáért nem vállal felelősséget, mindazonáltal kellő körültekintésre törekszik. Az olvasóinktól és külső forrásokból érkező cikkek tartalmáért azok szerzői vállalnak személyes felelősséget.

Közösségi oldalunk:
www.facebook.com/eletunkujsg

Címlapképünk forrása:

Szent Maximilian Lap- és Könyvkiadó
www.szentmaximilian.hu/termek/szent-mihaly-imafuzet/28

Hirdessen az Életünkben!

Apróhirdetés:

Keret és fénykép nélkül: 100 HUF vagy 0,30 EUR/betű
Keret: 3500 HUF vagy 10 EUR
Fénykép: 7000 HUF vagy 20 EUR
Többszöri hirdetés esetén kedvezmény.

Nagyhirdetés és PR-cikk:

Teljes oldal: 400 e HUF vagy 1100 EUR
Féloldal: 300 e HUF vagy 800 EUR
Negyedoldal: 200 e HUF vagy 500 EUR
Többszöri hirdetés esetén kedvezmény.

Médiapartnereink:

Bécsi Napló
Clevelandi Magyarokért Alapítvány
Független Magyar Rádió Toronto
Kalejdoszkóp folyóirat, Toronto
Mozaik Sydney Magyar Rádió
Napjaink, West Kelowna, Kanada
Pannon RTV, Szabadka
Temerini Újság
Vatikáni Rádió

Lapunk megjelenése megvalósult a Magyar Kormány támogatásával. A Bethlen Gábor Alap hozzájárult a kiadónk működésével és ezzel a lapunk fenntartásával kapcsolatos költségekhez.

szentmisét, más-más, az alkalomra odautazó lelképásztorok szolgálata által.

OLASZORSZÁG

Róma: Olaszországi Katolikus Missziós Központ, Via del Casaletto, 481., 00151 ROMA (RM); E-mail: hungarian.mission.italy@gmail.com; Tel.+39 06 68.42.620; Lelkész: Dr. Németh Norbert rektor. A római magyar közösség szentmiséjét a hónap utolsó vasárnapján tartják 11 órakor a Celio dombon a Szent István vértanú-körtemplomban (Santo Stefano Rotondo). Rómában minden kedden 8 órakor magyar nyelvű szentmisét ünnepelnek a Szent Péter-bazilika Magyarok Nagyszónya-kápolnájában. További misézőhelyek: Bologna, Catania, Firenze, Loreto, Milánó, Padova, Palermo, Parma, San Martino del Carso – Sagrado, Torino, Velence.

SVÁJC

Bázel: Röm. Kath. Ungarnmission / Bázeli Magyar Katolikus Misszió, Ft. Pál István; CH-4123 Allschwil, Binninger Str. 45.; Tel.: +41-76/518-5440; Web: www.ungarnmission.ch. Mischelyszín: Sacré Couer-templom, Feierabendstr. 68., CH-4051 Basel, minden vasárnap 15.00-kor.

Genf: Genfi Magyar Katolikus Misszió, CH-1216 Cointrin GE, Chemin du Ruisseau 36.; Tel.: +41-22/791-0458; Web: www.katolikus.ch. Mischelyszín: Cointrin-kápolna, minden hónap első és harmadik vasárnapján 10.30-kor.
Lausanne: Tel.: +41-76/483-7394. Mischelyszín: Servan-kápolna (Chapelle de Servan), Chemin Eugene-Grasset 12, CH-1006 Lausanne, a genfi vasárnapi szentmiséket megelőző szombatokon 18.00-kor.

Tägerwilen: Bruder Klaus-templom, Ernst-Kreidolfstrasse, CH-8274 Tägerwilen, minden hónap első vasárnapján 17.00-kor.

Zürich: Szent István Magyar Katolikus Misszió Zürich, Ft. Varga Péter; CH-8057 Zürich, Winterthurerstr. 135.; Tel.: +41-44/362-3303; E-mail: peter.varga@mail.ch iroda@magyar-misszio.ch; Web: http://magyar-misszio.ch. Szentmise minden vasárnap 12.00-kor és minden első pénteken este 17.30-kor, Bruder Klaus-templom, Milchbuckstrasse 73, CH-8057 Zürich. További misézőhelyek: Frauenfeld, Schaffhausen, Uster, Winterthur.

Jó szívvel ajánljuk:
www.jakabantal.eletunk.net

ÉLETÜNK

Az európai magyar katolikusok lapja

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Misszió Média Lap- és Könyvkiadó Kft.
H-1165 Budapest, Zsemlekes út 25/A. I. 5.
Telefon: +36 70 635 7064
E-mail: szerkesztoseg@eletunk.net
Honlap: www.eletunk.net
www.facebook.com/eletunkujsg

Felelős kiadó és főszerkesztő:
Varga Gabriella

Felelős szerkesztő:
Vencser László

Tanácsadók:
Sajgó Szabolcs SJ, Szócs Csaba,
Varga János, Vértessaljai László SJ

Munkatársak:
Dancs Rózsa, Hiba György SJ, Horváth Enikő,
Kovács Péter, Puss Sándor SJ, Sebestyén Péter,
Simon Kinga, Szabó Ferenc SJ, Vincze András

Előfizetés:
közvetlenül a kiadóhivatalnál vagy
az európai magyar lelkészszégekben keresztül
Előfizetés a 2022. évre közvetlenül a kiadónál:
35 EUR/év, 7000 HUF/év

Digitális változat:
20 EUR/év vagy 6000 HUF/év

Bankszámlaszámunk:
MISSZIÓ MÉDIA KFT.

OTP BANK
11716008-22527699
HU85 1171 6008 2252 7699 0000 0000
SWIFT (BIC) azonosító: OTPVHUHB

Nyomdai előkészítés:
Éber Tamás

Nyomatás:
Micropress Kft.
H-3434 Mályi, Kistokaji út 5.

Keresse lapunkat a világhálón is:
www.eletunk.net

Míves zsolttárolskönyv Alsóórból

Díszes kiállítású zsolttárolskönyvet szerkesztett Gáspár Adalbert alsóóri (Burgenland, Ausztria) plébános. A bencés szerzetes rendtársa, Simon Tamás László szövegű héber fordítását használta fel, amelyet kanonizált héber kalligráfiákkal és üzbegisztáni, zsidó-keresztény szimbolikájú akvarellekkal együtt foglalt kötetbe. A kiadvány júniusban készült el.

A könyv ötletét egy korábbi vállalkozás adta: 2018-ban a négy evangélium szövege látott napvilágot, hasonlóan szemet gyönyörködtető kiadásban, amelyet Adalbert atya Őri-Kiss István tipográfussal közösen szerkesztett. A magyar zsolttárszövegeket, amelyeket a Pápai Szent Anzelm Egyetem tanára készített, tulajdonosuk, a Pannonhalmi Főapátság bocsátotta az alsóóri plébános rendelkezésére.

„Számomra a zsolttárolskönyv nagyon fontos imádságok, és a szerzeteseknél is nagyon hosszú hagyományra vezethető vissza” – utalt Gáspár Adalbert arra, hogy a rendalapító, Szent Benedek regulája is igen részletesen taglalja, milyen rendben és mely zsolttárolkat imádkozzák a szerzetesek, és a regula 18. fejezetében meg is rója a „resteket”, akik nem mondják el egy hét alatt az összes zsolttárt, miközben a példaadó egyházatyák naponta teljesítették azt.

„Ez egy új, szövegű, veretes fordítás. Ez a könnyen olvasható, díszes megjelenés alkalmas arra, hogy egy imaösszejövetele hangosan imádkozza egy közösség. De alkalmas arra is, hogy az egyének magányukban is közel kerüljenek a zsolttárolskönyvhöz” – mondta Alsóóri plébánosa.

A kötetben a szövegeket Magyar Sára illusztrációi és kalligráfiái foglalják keretbe, az első és a 150. zsolttár pedig a magyar szöveg mellett héberül, a Tóra kanonizált kalligráfiával is olvasható. A kötet esztétikai értékét két különleges képben is emeli: a két akvarellt Adalbert atya Üzbegisztánból hozta magával. A képeket a kötet számára az alsóóri Horváth Ernő fotózta.

Az akvarelleken a zsidó-keresztény ikonográfia ismert szimbólumai láthatóak. A gránátalma a termékenységet, a páva a feltámadást jelképezi, a hétágú almafa pedig menorát formáz. A mai Üzbegisztán és Türkmenisztán – az egykori Bukharai Emírség – területén évszázadokon át tekintélyes zsidó közösség élt. Hagyományuk szerint őseik a zsidók babiloni fogságát követően nem tértek vissza Izrael földjére, hanem Kelet-Ázsiába vándoroltak. A második világháború borzalmai elől sokan menekültek Szmarkand és Taskent üzbég városokba. Később sokan Izraelbe és az USA-ba költöztek, de Bécsben is találunk buharai zsidó közösséget. A zsidó és keresztény ikonográfia a kortárs üzbég művészetben is tetten érhető.

(Forrás: volksgruppen.orf.at/magyarok)

Új magyar diakónus a Kismartoni Egyházmegyében: Csiki Zoltán

Az erdélyi székely származású Csiki Zoltánt diakónussá szentelte 2022. június 29-én Ágidius Zsifkovic, az egyházmegye püspöke Kismartonban a Szent Márton-dómban.

Csiki Zoltán Romániában, Resicabányán született. Teológiai tanulmányait Gyulafehérváron kezdte, majd megszakítva azt, tíz éven keresztül közgazdászként dolgozott Németországban, Münchenben. Ezt követően úgy döntött, hogy visszatér gyermekkori álmához és a papi hivatás útjára lép. 2018-ban Ágidius Zsifkovic püspök hívására érkezett Burgenlandba. Két évet töltött Bécsben a papi szemináriumban és e mellett a teológiai tanulmányait is befejezte. Másfél évvel ezelőtt kezdte meg Burgenlandban a papi szolgálat ellátásához szükséges pasztorális elméleti és gyakorlati képzését a Hildegard von Bingen lelkipásztori járásban Feketeváros (Purbach), Fertőszéleskút (Breitenbrunn), Fertőfőhegyháza (Donnerskirchen) és Sérc (Schützen) községek plébániáin.

„Nagy öröm számomra, hogy ma a Kismartoni Egyházmegye szolgálatára egy magyar anyanyelvű jelöltet diakónussá szentelhetek. Bízunk benne, hogy Isten, aki a jó művet megkezdte benned, a papszentelésben majd teljesítesz. Kedves Zoltán! Kérlek, légy hűséges hivatásodhoz, népedhez és anyanyelvedhez.

Szent Péter és Szent Pál apostolok közbenjárására maradj hűséges Jézushoz, a Jó Pásztorhoz!” – intette magyar nyelven a szentelendőhöz a szentmise kezdetén Ágidius Zsifkovic püspök. A négy diakónus szentelését magában foglaló liturgiában az evangélium is elhangzott magyar nyelven, továbbá a szentelési útravaló szavait is magyarul mondta a főpásztor.

Csiki Zoltánt várhatóan egy év múlva szentelik pappá. A kismartoni püspök úgy tervezi, hogy Fel-sőörre helyezi majd segédlelkésznek az ottani osztrák és magyar közösségek szolgálatára.

(Forrás: Kismartoni Egyházmegye és volksgruppen.orf.at/magyarok)

Diakonátus

A diakónussá szentelés az első jelentős lépcsőfok a pappá szenteléshez vezető úton. A leendő papokat a szeminárium utolsó évében diakónussá szentelik, majd általában egy év gyakorlati idő után részesülnek az áldozópapság szentségében. A II. Vatikáni Zsinat (1962–1965) e mellett visszaállította az állandó diakonátus intézményét. E szerint a római katolikus egyházban 1968 óta házas férfiakat is szentelhetnek állandó diakónussá, akikből ugyan nem lesz áldozópap, de börtönökben, kórházakban, a rászorulóknak segítségnyújtásában vagy a zarándoklatok során teljesíthetnek szolgálatot. A diakónussá szentelés szertartása során a jelöltek ígéretet tesznek, hogy szolgálatukat Istennek tetsző módon fogják végezni, ünnepélyesen engedelmességet fognak a püspöküknek, majd a földre borulnak a teljes önátadás jeleként.

„Van, ami örök” – Tusványos üzenete: Európa nem létezhet kereszténység nélkül

Tusványosnak küldetése van, és ennek a küldetésnek a lényege egy szóban összefoglalva: dialógus. Nagy szükség van arra, hogy ebben a változó helyzetben is az anyaország, a külhoni nemzetársak és a szomszédos országok között háromoldalú párbeszéd folytatódjon, hiszen ennek eredményeként tudunk megerősödni, tudunk olyan Közép-Európát építeni, ami aztán adott esetben az új társult Európának is segíthet a helyes válasz megtalálásában – fogalmazott Németh Zsolt, a Magyar Országgyűlés Külügyi Bizottságának elnöke, a szabadegyetem egyik alapítója Tusnádfürdőn az idej egyhetes rendezvény megnyitóján.

A 31. Bálványosi Nyári Szabadegyetem és Diáktábor közös imával kezdődött, amelyen Bilibók Géza helyi római katolikus plébános, Bakcsy Gábor református lelkipásztor és Bíró Attila unitárius lelkész mondott áldást. A megnyitón Potápi Árpád János, a Miniszterelnökség nemzetpolitikáért felelős államtitkára rámutatott: a tábor mérföldkő a magyarság életében, egyben időszámítás is. Az évtizedek során itt született számos gondolat, termékeny ötlet közül nemegyből működő valóság lett. „Törvények, alaptörvény született az itt megfogant gondolatokból, és olyan gyakorlatok, amelyeknek köszönhetően elmondhatjuk, hogy az elmúlt tizenkét év Magyarország és a magyar nemzet életében az elmúlt száz év talán legszebb és legeredményesebb tizenkét éve volt. Számunkra kétszer van szilveszter: az egyik szilveszter napján, a következő pedig Tusványos, hiszen a nemzetpolitika szempontjából itt kezdődik el a következő év. Ilyen értelemben a 2023-as esztendőnek az alapjait most fektetjük le” – fogalmazott, és Zrínyi Miklós szavaihoz csatlakozva hangsúlyozta: semmi más kívánságunk 2022-ben nem lehet, mint azt kérni, hogy sehol a világon ne bántsák a magyart.

Németh Zsolt a megnyitón kiemelte: van gond a világban és van ok az aggodalomra. „Mi nem azért vagyunk itt Tusványoson, hogy ezekből a gondokból és aggodalmakból pár napra kikerüljünk, hanem hogy megtaláljuk a megfelelő alapállást, a megfelelő válaszokat” – mondta, és hozzátette: az idej esztendőben nagyon nagy szükség van arra, hogy megtaláljuk, mi az, ami örök, mi az, ami viszonyítási pont lehet ebben a nagyon bizonytalan és megváltozott világban. „Az egyház úgy fogalmazza meg, hogy

Sub specie aeternitatis, azaz az örökkévalóság szempontjából. Ez a feladatunk: hogy az örökkévalóság szempontjából próbáljuk megmérni a terveinket, az elgondolásainkat, a célkitűzéseinket, azt, hogy melyek azok a kincsek, amelyeket gyűjtenünk kell, és melyek azok a kincsek, amelyekre nincsen szükségünk, melyek a földi kincsek és melyek a mennyei kincsek. Ez ugyanúgy a politikában, a közéletben, a magánéletben is vezető gondolat kell hogy legyen számunkra.” Kifejtette: a Sub specie aeternitatis ugyanakkor azt is jelenti, hogy nagy teher, ha azt nézzük, hogy az örökkévalóság szempontjából képesek vagyunk-e helytállni. De az örökkévalóság szempontja azt is jelenti, hogy nem vagyunk magunkra maradva. Ha elvégezzük azt, amit az adott körülmények közepette el tudunk és el vagyunk képesek végezni, akkor Isten áldása fogja kísérsni a munkánkat – emelte ki. Az elmúlt harmincegy esztendőben mi a hitünk, az identitásunk és az értékeink talaján a párbeszédnek voltunk rendületlenül az elkötelezettek. Ezen nem szükséges, nem szabad változtatnunk, és erre két fontos évforduló is kötelez: 800 éves az Aranybulla és százéves a székely himnusz – hívta fel a figyelmet.

A kereszténység létezhetne Európa nélkül, de Európa nem létezhet a kereszténység nélkül – jelentette ki Semjén Zsolt nemzetpolitikáért felelős miniszterelnök-helyettes a Kereszténység a nyugati világban című panelbeszélgetésen. A kereszténység megkerülhetetlen építőköve az európai civilizációnak, csakúgy, mint a görög kultúra, a római jog, a zsidó etika és teológia vagy a germán államszervezés, de ezekből az építőkövekből éppen a kereszténység építette fel az európai civilizációt „katedrálisát”. A nyugati világ mainstream ideológiája ezt a feltevést nem fogadja el, és azon igyekszik, hogy a keresztény civilizációt visszaszorítsa, a vallást pedig „szabadidős magántevékenység” formálja. E felvetés szerint a val-

lásnak – különösen a kereszténységnek – el kell tűnnie a társadalomformáló erők közül és minden eszközzel vissza kell szorítani a magánéletbe. A mainstream brüsszeli bürokrácia „kifejezetten keresztényüldözést” folytat, amikor a keresztény valláshoz kötődő jelképeket el akarja tüntetni. Arra törekszik, hogy a keresztény civilizációt visszaszorítsa, „végképp relativizálja” a kereszténységet – tette hozzá a politikus. A nemzetállamok fontossága a kereszténységhez mérhető, ezért ragaszkodni kell a nemzeti kultúrához és értékekhez, illetve a családhoz, amellyel egyben a természet rendjét is védjük – magyarázta Semjén Zsolt.

A panelbeszélgetésen részt vett Kató Béla, az Erdélyi Református Egyházkerület püspöke, Kovács István, a Magyar Unitárius Egyház püspöke, Kerekes László, a Gyulafehérvári Római Katolikus Érsekség segédpüspöke és David Lloyd Dusenbury filozófus-író.

Tusnádfürdőn hat nap alatt több mint harminc helyszínen vitáztak politikusok, beszélgettek a jövőről szakértők és elemzők, mutatták be munkájukat egyetemek és intézmények, koncerteztek romániai és magyarországi zenekarok. Számos, döntően romániai és magyarországi előadó, politikus, látogató és újságíró megfordult a rendezvényen, interjúk, tudósítások, riportok sokasága készült a táborban. Több tízezer megtapasztalták: „Tusványos az a biztos pont, amely nemcsak a fesztivál ideje alatt jelenti az otthon, hanem hazatérésünk után is szívünkben hordozzuk” (tusvanyos.ro).

(Forrás: szekelyhon.ro, demokrata.hu, szekelyujsgazd.info)

Hírek Felvidékről

Hutár Márk atya a Besztercebányai Egyházmegyéből, Nagycsalomjáról 2022. július 1-jétől öt évre a Nagyszombati Főegyházmegye szolgálatába került. Lelkipásztori állomáshelye Perbete község lett. Nagycsalomja új plébániai kormányzója ez év nyaratól József Slavkovský. A Besztercebányai Egyházmegyében további személyi változás, hogy Ipolyváros városába a palásti születésű Péter Ottó került diakónusként Hlédik László plébános mellé.

A 2013 óta Dunaszerdahelyen szolgáló Szakál László esperes augusztus 1-jétől Alistál plébánosa lett. Alistál 1900 lakosú község, a magyarok számaránya 87 százalék. A katolikusok mellett jelentős református közösség él a településen, református alapszolgálatja hosszú ideje működik. Katolikus Szent Márton-temploma késő gótikus stílusban épült.

Ján Orosch, a Nagyszombati Főegyházmegye érseke 2022. augusztus 1-től Bozay Krisztiánt nevezte ki a dunaszerdahelyi plébánia élére. Az atya ünnepélyes beiktatása augusztus 4-én volt a helyi plébániatemplomban.

A Nagyszombati Apostoli Adminisztrátúra megalakulásának 100. évfordulója alkalmából (amelyet a trianoni békediktátum után alapított a Szentszék, így a magyarok számára nem az ünnepelés, hanem az emlékezés ideje) a Nagyszombati Főegyházmegye főpásztora, Ján Orosch érsek Józsa Attila ógyallai esperesplébánost címzetes kanoniki ranggal tüntette ki.

Mindannyiuk életét és szolgálatát kísérje Isten áldása!

(Forrás: Remény hetilap)

